

МАЙСТОРИ НА ПРИКАЗКАТА

Джани Родари

ПРИКАЗКИ

ПАН

ДЖАНИ РОДАРИ ПРИКАЗКИ

Превод: Хубан Стойнов, Бояна Петрова

chitanka.info

Един ден извънземни кацат в град Пиза, за да отнесат на своята планета прочутата наклонена кула. Един селянин пробива дупчица в странно зелено яйце и от него започват да излизат безброй човечета... Един баща построява летяща къща, с която цялото семейство предприема дълго пътешествие през лятната ваканция... Приказките на Джани Родари са забавни и остроумни, а някои от тях дори се превръщат в игра. Читателят сам трябва да избере кой от трите различни края на приказката е най-добър.

В този том са включени едни от най-хубавите и обичани приказки на Джани Родари.

КОСМИЧЕСКИ ИСТОРИИ

КАРПИАНЦИТЕ И КУЛАТА В ПИЗА

Сутринта на 4 юни, като обикаляше около кулата в Пиза да продава сувенирчета на туристите, Карлето Паладино случайно повдигна очи към небето и видя един странен предмет, който летеше с поразителна бързина, уголемявайки се всеки миг.

— Гледайте! Летяща чиния!

На вика на Карлето отговориха десетки тревожни и уплашени гласове:

— Ето я!

— Това са марсианците! Да бягаме!

— Слиза точно тук!

Туристите също погледнаха нагоре. Смесиха се възклицания на всички езици: и на всички езици беше взето едно и също решение, защото за няколко секунди площадът опустя.

Единственият, който не побягна, беше Карлето Паладино. Той продаваше гипсови, мраморни и алабастрови макетчета на наклонената кула. Носеше ги наредени в едно сандъче, прикрепено с ремък на врата му.

— Да не съм луд да тичам така — разсъждаваше той. — Ами ако се спъна? Ами ако изпотроша стоката си, кой ще ми плати загубата?

Господа марсианци, заповядайте! Ако сте дошли да видите камбанарията в Пиза, ето я тук, наклонена и прекрасна, както винаги. Искате ли да си купите един сувенир?

Докато Карлето разсъждаваше, без да се поддава на общата паника, летящата чиния спря на около сто метра от земята, после се спусна плавно и кацна до камбанарията. Една врата се отвори, показа се скафандър. В скафандъра сигурно имаше някакъв много любезен човек, защото първите му думи, произнесени на съвършен италиански език, бяха следните:

— Госпожи и господа, покорно молим да ни извините за безпокойството. Идваме от планетата Карпа, която се намира на тридесет и седем светлинни години от вашата планета. Смятаме да останем тук няколко минути. Не сме въоръжени и нямаме лоши намерения.

— Браво, добре говори — каза си Карлето. — Но къде ли е научил наречието на Лука^[1]?

Гласът, очевидно засилен от невидим високоговорител, повтори няколко пъти обръщението, а в това време туристи, продавачи на сувенири, любопитни, деца, излизаха от своите скривалища и се приближаваха плахо. Внезапно обаче се чу вой на сирена, после на друга, след това на трета: някой беше телефонираше на полицията, друг на пожарната команда. Около летящата чиния веднага бе разгънат кордон от мъже в униформа; кордонът се отвори и пусна да мине кметът, който лично идваше да види какво се е случило.

Той излезе смело напред и без да се подготвя, произнесе кратка реч:

— Скъпи гости, щастливи сме да ви поздравим с добре дошли в древния и прочут град Пиза. Ние ценим вашите добри намерения и съжаляваме, че бързате. Ако бяхме предупредени, щяхме да ви подготвим посрещане, достойно за...

— Благодарим — каза гласът от скафандъра, — не се безпокойте. Ние ще имаме работа най-много четвърт час.

И при тези думи той скочи пъргаво на земята. След първия човек от космоса излязоха и други четирима, отпразвиха се към кулата на Пиза и започнаха да я опипват, сякаш искаха да се уверят, че е истинска.

Четиримата говореха помежду си на неразбираем език. Ако се съдеше по скафандрите, във вида им нямаше нищо обезпокояващо: два крака, две ръце, една глава. Разбира се, можеше да имат опашка и антени, но те не се виждаха.

Кметът се приближи до първия човек от космоса, който, изглежда, беше преводач, и го запита:

— Не искате ли да се срещнете с представители на нашето правителство, на печата, с наши учени?

— Защо? — запита на свой ред човекът от космоса. — Не искаме да безпокоим толкова много важни личности. Ще си вземем кулата и ще си заминем.

— Ще си вземете... какво?

— Кулата.

— Господин комисар — извика кметът, — я елате да чуете!

Полицейският комисар, който бе чул много добре, смутен свали шапката си, после я сложи отново.

— Извинете, господин карпианец... мога ли да ви наричам така?

— Разбира се, ние наистина сме карпианци.

— Вижте, не сме сигурни дали сме разбрали правилно. Навярно искате да кажете, че се интересувате от кулата, вие и вашите приятели: желаете да я разгледате или да се качите на върха...

— Можете ли да допуснете — отговори карпианецът, — че сме направили такова дълго пътешествие, само за да я разгледаме? Ние сме тук, за да вземем кулата. Трябва да я занесем на Карпа. Виждате ли тази госпожа?

И той посочи един от четирите скафандри, които продължаваха да обикалят около кулата, сякаш взимаха размерите ѝ.

— Това е госпожа Бол, която живее в градчето Суп, на няколко километра от столицата на Обединената карпианска република.

Чувайки името си, госпожата се обърна пъргаво. Приближи се до кмета и комисаря, като размахваше ръце и викаше нещо.

— Казва, че кулата е едно чудо — обясни преводачът, — много по-красива, отколкото на снимка.

— Добре — съгласи се комисарят, — но какво общо има госпожа Бол с разговора, който водехме?

— Има, има — отговори преводачът, — ние дойдохме заради нея. Ако позволите, ще ви обясня всичко отначало.

— Благодаря, може би така ще бъде по-добре.

— Трябва да знаете — продължи карпианецът, — че ние, без госпожата, естествено, работим за фирмата „Брик“, която произвежда прочутите концентрирани супи „Брик“. Миналата година нашата фирма обяви голям конкурс с премии. Госпожа Бол набра един милион точки и спечели втората премия, която бе именно кулата на Пиза. Там горе на планетата Карпа, познаваме много добре вашата планета, защото нашите летящи чинии я наблюдават от двеста години. Кулата в Пиза е много известна при нас. Госпожа Бол може да бъде сигурна, че когато кулата се издигне в нейната градина, хората от цялата планета Карпа ще се стичат да я гледат.

Кметът, който слушаше с отворена уста, се съвзе от вцепенението си, захвапа лулата от обратния и край, плю и най-сетне успя да каже:

— Да не мислите да ни откраднете купата, за да я дадете на тази клюкарка? Господин комисар, изпълнете дълга си: арестувайте тези чужденци и ги затворете. А аз междуременно ще уведомя висшестоящите власти.

— Спокойно, спокойно — каза преводачът, — вие не можете да се противопоставяте на нашите намерения. Не познавате мощта на фирмата „Брик“. Я погледнете там горе.

Там горе, на петстотин метра от земята, една летяща чиния се поклащаше леко във въздуха.

— Ние не сме въоръжени — продължи преводачът, — но нашите придружвачи там горе разполагат с всякакъв вид оръжие. Все атомно, разбира се. При един мой знак целият град ще бъде сринат до земята. Нека уредим нещата като добри приятели. По-добре е за вас.

— Виж ти, виж ти — промърмори Карлето Паладино и междуременно, кой знае защо, прехвърли ремъка на сандъчето със сувенири през главата си и остави сандъчето на земята.

— Разбрахме ли се? — запита преводачът, като повиши глас.

Кметът и комисарят бяха затаили дъх. Тълпата наоколо бе занемяла в ужас. От време на време се чуваше само гласът на една жена, която викаше:

— Джорджина! Ренато!

Тези проклети деца изчезваха всеки миг от погледа на разтревожената майка.

В същия момент се случиха едновременно две неща: наклонената кула изчезна и от тълпата се надигна едно продължително възклицание на учудване.

— Видяхте ли? — каза карпианският преводач. — Много просто.

— Какво направихте с кулата? — извика кметът с пресипнал глас.

— Тя е на мястото си — отвърна преводачът, — но ние я намалихме малко, за да можем да я пренесем. Като стигнем на Карпа, ще ѝ възстановим нормалните размери.

И наистина — там, където преди миг кулата се издигаше в целия си ръст и наклоненост, в средата на празното пространство, останало след изчезването ѝ, можеше да се види една малка наклонена кула, досущ като ония гипсови, мраморни и алабастрови макетчета, които стояха наредени като войници в сандъчето на Карлето.

А какво се случи веднага след това?

Веднага след това — преди още карпианците да успеят да вземат кулата и да я сложат в джоба си — едно дребно човече с вик разкъса кордона, разбута карпианците и се хвърли върху мизерните останки от големия паметник, както се хвърля куче върху гроба на господаря си (така поне разказват). Карпианците, изненадани, в първия миг не помръднаха. Но веднага след това те вдигнаха Карлето от земята (защото това беше именно той), изтръгнаха от ръцете му кулата и пак го оставиха на земята да продължава да беснее.

Карлето се изправи, сякаш нищо не се беше случило, изтупа праха от дрехите си и изчезна.

— Готово — каза преводачът, — ние имаме кулата, а на вас остават толкова много други красиви неща. Мисията, с която бяхме натоварени от фирмата „Брик“, е завършена. Не ни остава друго, освен да ви кажем довиждане.

— Вървете по дяволите — избухна кметът, — това е истинско разбойничество! Един ден ще съжелявате за това. И ние ще имаме летящи чинии...

— На ти супа с премии... — долетя някакъв глас от площада.

— Ще съжелявате за това! — повтори кметът.

Карпианците вече се готвеха да влязат в своя апарат, когато Карлето излезе плахо напред:

— Господа карпианци — каза той с тънък глас.

— Имате ли да кажете нещо? — запита учтиво преводачът.

— Имам една молба. Тъй като госпожа Бол получи своята премия... ако вие бихте искали...

— Какво?

— Ето, аз имам тук едно макетче от нашата хубава камбанария. Това е малка мраморна играчка, както виждате. На вас няма да ви струва нищо да я увеличите... Така поне ще имаме един спомен от нашата камбанария.

— Но няма да бъде истинската — каза учуден преводачът.

— Какво да се прави, ще се задоволим и с това — отвърна Карлето.

Преводачът обясни на своите колеги, които избухнаха в смях. И след като се насмяха доволно, взеха макетчето на Карлето, поставиха го точно на място, насочиха към него своите уреди и так! — ето отново наклонената кула в естествена големина.

— Ама че работа! — извика кметът. — Фалшификация! Все едно да пиеш цикория вместо кафе.

Но Карлето го дръпна за ръкава и му пошепна нещо на ухото. Карпианците не забелязаха това, защото бяха влезли вече в своя космически кораб, бяха излетели и потънали в небесната синева. Тогава кметът започна да танцува пред отчаяната тълпа.

— Горкият, полудя от скръб! — въздишаха хората.

— Глупчовци — викаше Карлето, — вие сте само едни глупчовци! Наистина ли мислите, че гражданите на Пиза ще допуснат да им бъде взета камбанарията? Не само сте глупчовци, ами на всичко отгоре сте и разсеяни! Не видяхте ли, че им я смених под носа, когато се преструвах, че плача? Знаете ли какво отнесоха? Едно сувенирче от двеста лири, с отстъпката за сто и петдесет. Тази е нашата истинска кула: погледнете я, пипнете я, прочетете всички имена, които сте надраскали върху нея...

— Вярно, вярно — извика един глас. — Ето тук имената на моите деца: Джорджина и Ренато. Тази сутрин ги написаха.

Излишно е да казваме, че Карлето бе понесен тържествено на ръце.

Туристите изкупили всичките му сувенирчета, заплащайки три пъти по-висока цена от тази, която той искаше.

А кметът се заливаше от смях при мисълта за онези нещастни карпианци, които бяха изминали милиарди, милиарди километри, за да отнесат със себе си спомена за находчивостта на Карлето Паладино.

[1] Град в областта Тоскана в Италия. — Бел.пр. ↑

ДЕЛФИНА НА БАЛ

Имаше едно време в Модена един магазин за химическо чистене, собственост на вдовицата Еулалия Борджети, която живееше с двете си дъщери Софрония и Бибияна и държеше при себе си една бедна племенничка, Делфина. Държеше я от състрадание, разбира се. Делфина не биваше да забравя никога това. Груба сива роба беше нейната дреха както в делник, така и в празник. Тя нито веднъж не беше ходила на опера, на театър или на бал. А тежко ѝ, ако дръзнеше да погледне навън през витрината.

— Делфина, ще престанеш ли да броиш краката на кучетата! — провикваше се леля ѝ Еулалия с глас, който я караше да настръхва.

И тази вечер Делфина беше останала сама. Лелята и братовчедките ѝ, празнично облечени, бяха отишли на големия бал по случай избирането на президент на република Венера. Една ракета с огнена опашка ги бе отнесла на далечната планета. Стотици други ракети кръжаха в небето над града, изчезваха в пространството със своя товар от вечерни облекла, бижута, госпожи и госпожици, които весело бърбеха.

— Тази вечер там ще бъдат всички красавици на Млечния път — въздишаше Делфина, гледайки нагоре. — Кой знае какви тоалети ще

има. Кой знае каква музика. Разправят, че ще бъде показан нов танц. А аз тук трябва да доизгладя роклята на госпожа Фолиети.

Тази рокля беше наистина прекрасна: черна, цялата бродирана със злато и сребро, тя приличаше на звездна нощ. Но госпожа Фолиети не можеше да я облече за бала на Венера, защото вече я беше обличала веднъж, когато бе избран предишният президент.

Почти несъзнателно Делфина съблече сивата си роба и облече бродираната рокля. Направи две-три танцови стъпки замечтана и излезе на вратата пред магазина. Улицата беше пуста. Винаги беше така, когато имаше голям празник на някоя планета... Тук-там край тротоарите чакаха космически корабчета. Едно от тях беше с полуотворена задна врата. Делфина погледа вътре: нямаше никого. Вмъкна се тихо в корабчето и потъна в седалката. Колко беше удобно! Ах, да можеше да замине така, да отиде на разходка без определена цел, да поскита безгрижно сред звездите, без нацупени лели, без братовчедки клюкарки, без дребнави клиентки...

— Възможно ли е в просторния космос да няма място за едно бедно сираче?

В този момент се чува гласове, стъпки, предната врата на ракетата се отвори, една доста възрастна двойка се разположи на седалището пред Делфина, която се свлече на пода с разтуптяно сърце.

— Боже мой, та това е госпожа Фолиети! Ако ме види с нейната рокля...

И наистина това беше семейство Фолиети, което отиваше на големия бал. Госпожа Фолиети каза на мъжа си:

— Няма да закъсняваме много. Точно в дванадесет часа ще се върнем, защото утре сутринта рано искам да отида до Сасуоло за пресни яйца.

В отговор господин Фолиети измърмори нещо неразбрано. Тъкмо палеше цигарата си. На светлината на кибритената клечка той натисна едно копче, фотонната ракета се втурна с бързината на светлина и преди господин Фолиети да угаси клечката, те бяха вече пристигнали на планетата Венера.

Делфина почака да излязат от звездолета и да се отдалечат, тогава излезе и тя.

— Какво да правя тук? По-добре да отида и аз на бала. Сред толкова хора госпожа Фолиети няма да ме забележи.

Така и направи. Отиде на празненството. Президентският дворец блестеше с милионите си прозорци, осветен от милион светлини. Вътре имаше огромна кръгла зала, в средата подиум за оркестъра, също кръгъл и толкова голям, че в него спокойно можеше да се помести римският площад „Свети Петър“.

Хиляди хора танцуваха весело новия танц „Сатурн“.

— Госпожице, може ли?

Висок, елегантен младеж се обръщаше към нея, към Делфина, като се усмихваше и се покланяше.

— Наистина, аз... току-що пристигнах, не зная още танца „Сатурн“.

— Много е лесен, елате. Аз ще ви науча. Прилича малко на оня танц, който танцуваха нашите прадеди. Помните ли го? Наричаха го „Сурф“...

— Ах, да. Леля ми казва, че бил хубав танц. Тя предпочита някогашните танци. Разправя, че били по-изтънчени, по-прилични.

— Вие сте земна жителка, нали?

— Да, от Модена. А вие сте от Венера, личи по зелените ви коси.

— Но и вие имате едно прекрасно зелено нещо. Дори истинско венерино зелено... Вашите очи.

— Моите очи? Братовчедките ми казват винаги, че имам много малки очи.

Изираха този танц и още един, и други пет. Младежът се държеше така, сякаш се беше обзаложил да танцува само с нея. Делфина бе малко озадачена. По едно време тя изпита странното усещане, че всички я гледат, и докато танцуваше, и докато младежът ѝ поднасяше оранжада със сламка.

„Може би роклята ми има някакъв недостатък — мислеше си тя обезпокоена. — Нищо, все едно, аз се забавлявам. Щом искате да ме гледате, гледайте ме!“

В единадесет часа музиката спря и по високоговорителите на всички езици се разнесе съобщението, че след малко президентът на Венера ще награди най-хубавата дама на бала.

„Блазе ѝ — помисли си Делфина. — Но дали не трябва вече да си ходя? Не, имам още време. Обаче трябва да се върна на Земята със звездолета на семейство Фолиети. Ще се скрия на задната седалка, както направих на идване.“

Докато тя размишляваше за тези неща, двама господа в парадна униформа се приближиха до нея, усмихвайки се, взеха я подръка и я поведоха към подиума. Наоколо ѝ гръмнаха ръкопляскания, които отекнаха до стените и купола на огромния салон.

„Какво ще стане сега?“ — запита се Делфина обърквана.

Стана така, че я накараха да се изкачи на подиума, един глас обяви, че тя, именно тя, е царица на междупланетния бал.

— А сега президентът на Венера ще връчи на госпожицата пръстен с камък, с цвета на очите ѝ.

Президентът на Венера? Той, младежът, с когото бе танцувала цялата вечер? Делфина не искаше да вярва на очите си. Но това беше именно той, нямаше грешка. И неговата усмивка беше любезна и сърдечна.

Докато президентът се готвеше да ѝ сложи пръстена, ръцете ѝ затрепераха. Изведнъж погледът ѝ попадна на ръчния му часовник: дванадесет без една минута! Звездолетът! Семейство Фолиети! Земята!

Делфина се дръпна като ужилена. Изпусна пръстена и с вик се втурна да си пробие път между навалищата. Избяга въвн от двореца, скочи в едно аеротакси, и поиска да я закарат на космодрума... Слава Богу, малкият малолитражен космически кораб на семейство Фолиети беше още там. Може би преди да напуснат двореца, те са искали да присъстват на награждаването на царицата на бала? Слава Богу, слава Богу... Делфина се мушна на мястото си и зачака.

— Чудно — каза малко след това госпожа Фолиети на мъжа си, докато се готвеха за обратния полет. — Онова момиче, което танцува цялата вечер с президента, онова, което дори наградиха...

— Е, та? — промърмори господин Фолиети.

— Не ти ли се струва, че носеше рокля като моята. Като оная черната, избродирана със злато и сребро...

— Е, хайде...

— Ако не знаех, че роклята се намира в магазина за химическо чистене, уверявам те, че...

— Е, хайде — повтори господин Фолиети. — Според теб, цялата слънчева система е населена с жени, които искат да копират твоите рокли.

Господин Фолиети запали нова цигара. И те стигнаха Земята, още преди той да успее да изпусне първото облаче дим.

— Делфина, да знаеш!

— Делфина, да беше видяла!

Софрония и Бибияна, които бяха станали едва за обяд, не преставаха да разказват, но Делфина мълчеше.

И леля Еулалия беше в настроение да бърби.

— Видях президента ей толкова отблизо, не по-далеч от тази врата. Почти танцувах с него.

— Мамо! — запротестира Бибияна.

— Не казвам, че съм танцувала, но че почти съм танцувала. Не е едно и също, но беше еднакво вълнуващо.

Следобед цяла Модена беше в тревога. Пратеници от планетата Венера претърсваха града улица по улица, къща по къща с необикновена мисия.

— Какво правят? Какво търсят?

— Представете си! Казват, че царицата на бала, онази, която избяга в полунощ, била от Модена.

— А името ѝ, името? Как се казва?

— В бъркотията забравили да я попитат за това. Сега я търсят, защото президентът иска да се ожени за нея.

Пратениците обикаляха с пръстена, сверяваха цвета на камъка с очите на девойките и се отчайваха, че не могат да намерят същия цвят.

— Тя ви е излъгала — казваха хората. — На земята никой няма очи с венерино зелен цвят. Тя не е била земна жителка.

— Земна жителка беше, от Модена — настояваха пратениците.

Девойките тичаха да мерят пръстена.

— Госпожице, но вие имате сини очи.

— Какво от това? Аз имам променливи очи. Снощи може да са били с цвят, какъвто казвате. Ако пръстенът ми става, значи аз съм тази, която търсите.

— Добре, да опитаме. Не, пръстенът не ви става. Видяхте ли?

Стигнаха и до магазина за химическо чистене. Госпожа Борджети и дъщерите ѝ изтичаха навън да се осведомят, като оставиха Делфина да приготвя вечерята.

Докато те бяха навън, ето че влезе госпожа Фолиети. Делфина пребледня: „Идва за роклята! Кой знае какъв скандал ще ми направи.“

— Скъпа — обърна се любезно госпожа Фолиети, — казаха ли ти?

— Какво, госпожо?

— За роклята! Мислех, че са забелязали! Знаеш ли, че царицата на бала носеше рокля като моята, също като тази, която ви дадох да почистите миналата седмица.

— Аз не знам, не знам нищо.

— Хм... Тук ли е роклята?

— Ето я, госпожо.

Госпожа Фолиети я разгледа внимателно, обърна я и, кой знае защо, я помириса.

— Хм... — повтори тя. — Цялата е нагъната, изпомачкана...
Защо?

— Утре ще я приготвим — отвърна бързо Делфина.

— Какво? — изкрещя госпожа Еулалия, която влизаше в същия момент. — Какво? Тази рокля бе почистена и изгладена още вчера. Какви са тези истории?

„Работата става лоша“ — помисли си Делфина пребледняла.

Тъкмо в този момент пратениците влязоха в магазина. Делфина ги взе за полицаи, които идват да я арестуват, и припадна.

Когато се свести, намери се седнала на най-хубавия стол в магазина, а около нея пратениците, братовчедките, лелята, клиентите и голяма тълпа хора, всички в захлас, очакваха тя да проговори.

— Вижте! Ето очите с венерино зелен цвят — извикаха пратениците.

— Ето и роклята, която носеше — кресна тържествуваща госпожа Фолиети.

— Аз... — промълви Делфина. — Аз... Не го направих нарочно.

— Какво говориш, скъпа, тази рокля е твоя! Каква чест за нас, каква чест за Модена! Нашата Делфина — съпруга на президента на Венера! О, колко бързо се издигна!

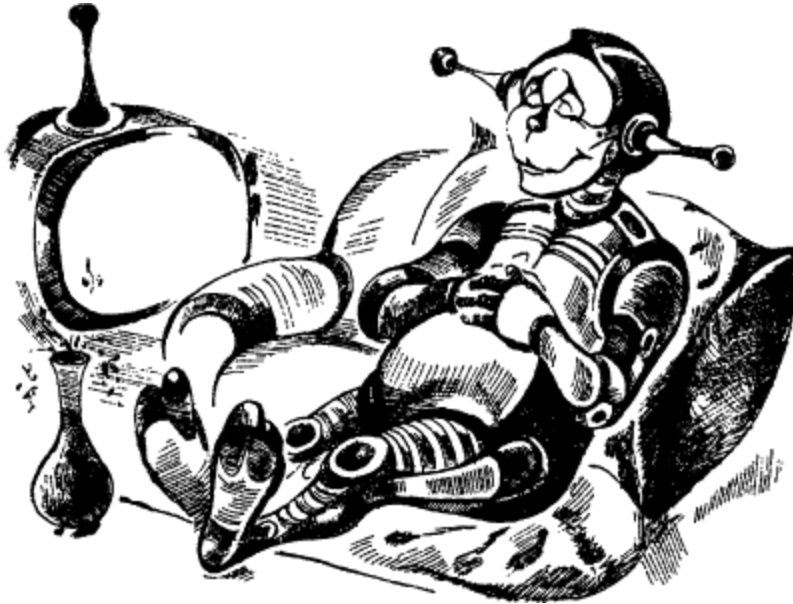
И гръмнаха ръкопляскания, викове „Да живее!“, песни, а духовата музика засвири на улицата.

Същата вечер Делфина замина за Венера, където се омъжи за младия президент. Той, както всички президенти на Венера, остана на длъжност една седмица, след което се върна на своята работа — работник в станция за фотонно гориво за звездолети.

На Венера Делфина отвори нов магазин за химическо чистене. Младоженците спечелиха много пари.

Защото госпожа Фолиети и много други госпожи от Модена оттогава насетне носеха дрехите си за почистване при нея, а не при госпожа Борджети. Те пристигаха със своите звездолети, донасяйки на Венера последните новини от Земята, а понякога и поздравки от Бибияна и Софрония и половин дузина яйца, купени в Сасуоло или в Гаджо ди Пиано.

РОБОТЪТ, КОЙТО ИСКАШЕ ДА СПИ

В 2222 година по цялата планета се разпространи употребата на домашни роботи. Катерино беше един от тях. Катерино бе прекрасен електронен робот, обслужващ семейството, апартамента и самия Изидоро Корти, преподавател по история в един римски лицей. Както всички домашни роботи, така и Катерино можеше да прави безброй неща: готвеше, переше, бършеше прах, гладеше и така нататък. Ходеше на пазар, водеше сметките, пускаше и гасеше телевизора, помагаше на децата в уроците, пишеше на машина кореспонденцията на учителя, разрязваше страниците на новите му книги, караше автомобила, носеше ключките от съседите. Той беше една съвършена машина.

И тъй като беше машина, нямаше никаква нужда от сън. Нощем, докато семейството си почиваше, Катерино, за да не скучае, преглаждаше ръбовете на панталона на господин Изидоро, продължаваше плетивото на госпожа Луиза, правеше играчки за децата, боядисваше и пребоядисваше с постна боя стените на кухнята и с блажна боя столовете. Когато нямаше никаква работа, той се оттегляше в хола, сядаше в едно кресло и решаваше ребуси. Имаше

специално списание за работи с много трудни кръстословици, съставени с най-заплетените думи от речника, които отнемаха много време на роботите, за да ги решат.

Една нощ, докато търсеше някаква дума със 7 букви, Катерино чу господин Изидоро да хърка в своята стая. Не за първи път чуваше той тези звуци. Намираще ги забавни, като нежна музика, която нарушава приятно нощната тишина. Този път обаче, докато слушаше тези звуци, го осени една мисъл.

— Защо ли спят хората? — запита се той. — Какво ли усещат?

Стана и отиде на пръсти в стаята на децата. Децата бяха две: Роландо и Лучила. Те спяха при отворена врата, за да не се чувстват отделени от родителите, които спяха в съседната стая. На нощното шкафче между двете креватчета гореше малка лампа със синкава светлина. Катерино наблюдава дълго потъналите в съня личица на децата. Роландо имаше отпуснат и спокоен израз, а по розовото лице на Лучила пробягваше лека усмивка.

— Усмивва се — забеляза с учудване Катерино. — Може би вижда насън нещо хубаво. Но какво може да се види със затворени очи?

Замислен, Катерино се върна в хола. Седна пак в креслото, но вече нямаше никакво желание да решава кръстословици.

— Някога ще опитам и аз да спя — реши той.

Роботите съществуваша вече от близо сто години, но дотогава никому не бе хрумвала такава смела мисъл.

— Е, а какво ми пречи да опитам веднага? — запита се Катерино. — Разбира се, ще опитам начаса. Лека нощ, Катерино. Приятни сънища! — добави той, повтаряйки сам на себе си думите, които госпожа Луиза казваше всяка вечер, когато слагаше децата да спят.

Катерино беше забелязал, че за да заспят неговите господари най-напред затваряха очите си. Опита се да направи като тях, но не успя: неговите очи бяха направени така, че да стоят отворени денем и нощем. Нямаха клепачи. Катерино стана, потърси парче картон, изрязва два овални клепача, намести ги на очите си и се върна в креслото. Сънят обаче не идваше, а да седи със затворени очи, беше много отегчително за Катерино. Той не виждаше абсолютно нищо, което да го накара да се усмихне, както се усмихваше Лучила: виждаше само тъмнина, празна, плътна и дразнеща.

Нощта премина в напразни опити. Обаче когато отиваше да събуди учителя, носейки му както обикновено чаша кафе, Катерино реши, че трябва да заостри вниманието си. Същия ден той забеляза, че веднага след обяда господин Изидоро се изтегна в креслото да чете вестник: прелистваше го няколко минути, после вестникът падна на коленете му, очите му се затвориха и от носа му заизлиза оная прекрасна и странна музика, „песента на съня“, помисли си Катерино. Той с нетърпение дочака нощта и щом цялото семейство легна да спи, седна в креслото с вестник в ръка и започна да го чете от първия ред. Прочете го целия до последния ред на последната страница, включително некролозите и рекламите, после преброи запетайките и точките, преброи всички думи, които започваха с „а“, всички, които започваха с „б“, всички, които имаха двойни съгласни. Но на разсъмване беше все така буден, както часовникът, който носеше на ръката си.

Това обаче не накара Катерино да прекъсне своите наблюдения. Веднъж на масата той долови някаква странна фраза, която госпожа Луиза казваше на учителя:

— Снощи, за да заспя, трябваше да броя овце. И знаеш ли колко преброих? Хиляда деветстотин двадесет и осем. Тогава спрях и взех приспивателно, за да заспя.

„Броила овце — рече си Катерино. — Какво ли искаше да каже? В стаята нямаше овце, нито съм усетил тази нощ да минава някакво стадо под прозорците на къщата.“

Той мисли за това цели два дни и накрая се реши да попита Роландо. Катерино изпита силно чувство на срам, когато му задаваше въпроса — струваше му се, че мами доверието на детето, като му изтръгва една интимна тайна. Но събра смелост и попита:

— Как броите овце, за да заспите?

— О, това е много лесно — отговори Роландо, без да подозира, че в този момент върши предателство спрямо човешкия род. — Затваряш си очите и си представяш една овца. После си представяш един стобор. После си представяш, че овцата прескача стобора и броиш: една. Сетне опитваш с друга овца и така нататък. Това е толкова отегчително, че след малко не може да не заспиш. Аз никога не съм успявал да преброя повече от тридесет овце. Лучила веднъж

стигнала до четиридесет и две — тя поне казва така, но аз много не ѝ вярвам.

Узнал вълнуващата тайна, Катерино, едва се сдържа да не изтича веднага в банята и да опита да брои овце. Най-после настъпи нощта и той можеше да направи своя опит. Обтегна се в креслото, покри очите си с вестник и се помъчи да види една овца. Отначало видя само едно бяло облаче с неопределени и смътни очертания; после облачето започна да се сгъстява в по-определена форма: появи се нещо като глава и скоро наистина се превърна в глава на овца. После облачето проточи крак и опашка: стана овца. По-трудно беше да си представи стобор. Катерино не беше ходил никога на село и имаше само някаква смътна представа за стоборите. Реши да замести стобора със стол и като получи образа на хубав кухненски стол, боядисан с бяла блажна боя, накара овцата да скочи.

— Скачай! — заповяда Катерино.

Овцата прескочи послушно стола и изчезна. Катерино веднага се помъчи да си представи втора овца, но междуременно столът беше изчезнал. Трябваше да започне опита отново, но когато успя да си възвърне стола, овцата отказа да го прескочи. Катерино погледна часовника и установи с ужас, че за да си представи само две овце, му бяха необходими повече от четири часа. Стресна се, изтича в кухнята и се залови с обичайните си нощни занимания.

— Все пак — мърмореше си той — успях да накарам една овца да скочи. Продължавай, Катерино, имай вяра в себе си! Утре вечер овцете ще станат две, после три и ти ще успееш.

Няма да разказваме с всички подробности дългата тренировка, на която се подложи Катерино, за да успее да си представи цяло стадо овце. Достатъчно е да знаете, че около три месеца след първата овца една вечер Катерино успя да преброи сто, но не можа да види сто и първата, защото беше заспал сладко. Спа само няколко минути, но че действително беше спал, му доказа часовникът. Само за една седмица Катерино се научи да спи по три часа на нощ. Една неделя вечер заспа и за първи път сънува: сънува, че учителят Изидоро му лъска обувките и му оправя възела на вратовръзката. Приятен сън!

От другата страна на улицата живееше учителят Тибола. Същата нощ малко преди разсъмване му се допи вола и той отиде в кухнята. Преди да си легне отново, надзърна през прозореца на хола, който

гледаше право в прозореца на хола на учителя Корти. И какво мислите, че видя учителят Тибола у своя съсед отсреща, където светеха всичките лампи на полилея в хола. Видя робота Катершю да спи дълбоко! Като се взря по-внимателно и се послуша, стори му се дори, че чува леко бръмчене. Нима Катерино хъркаше?!

Учителят Тибола отвори прозореца, както беше по пижама, без да помисли, че може да настине, и започна да вика:

— Тревога, тревога!...

Чу се бясно блъскане на врати и прозорци и след няколко минути цялата улица беше на крак. На балконите се тълпяха хора по нощници и пижами. Най-възмутените, щом разбраха първите подробности от новината, слязоха чак на улицата, събраха се пред къщата на учителя Корти и започнаха да крещат. Уплашени, учителят и госпожа Луиза също се показаха и запитаха:

— Какво се е случило? Да няма земетресение?

— И то какво земетресение! — извика учителят Тибола, който не преставаше да крещи и вдигаше повече шум от пожарникарска сирена. — Земетресението е у дома ви!... Вие спите върху динамит, уважаеми господине!

— Но аз се занимавам само с история на древността — извини се учителят Изидоро. — А, както знаят всички, в древността динамитът още не е бил открит.

— Ние сме миролюбиви хора — добави боязливо госпожа Луиза. — Не безпокоим никого. Наистина не разбирам защо е целият този шум. Вярно, нашето дете счупи вчера един прозорец, като играеше на топка, но ние заявихме, че сме готови да заплатим щетите.

— По-добре надзърнете в хола — извика строго учителят Тибола.

Господин Изидоро и госпожа Луиза се спогледаха учудени, решиха, че в момента не им остава друго, освен да послушат съвета, и шляпайки с чехлите, тръгнаха към хола. През цялото това време Катерино продължаваше да спи. По металическото му лице се разливаше спокоен, усмихнат израз, който сякаш озаряваше и последния болт. Катерино спеше и хъркаше кротко. Хъркаше с мелодично свирене и бръмчене, които се редуваха, както се редуват цигулката и пианото в една хубава соната на Бетховен. Свиренето питаше, бръмченето отговаряше. Бръмченето протестираше, а

свиренето побягваше, както внучето побягва от ръцете и укорите на дядо си. Учителят Корти и госпожата се ужасиха, сякаш дотогава никой в света не беше издавал с носа си този лек шум.

— Катерино... — извика госпожа Луиза със задавен от сълзи глас.

— Катерино!... — извика с най-строг глас учителят Изидоро.

От отсрещната страна на улицата учителят Тибола се подиграваше без стеснение:

— Трябва чук, уважаеми приятелю! Вземете един чук и го ударете по главата. Не съм сигурен, че ще се събуди дори и тогава. Може би му трябва едно здраво раздрусване с електрически ток.

Учителят Изидоро взе от кухнята един чук и се приготви да приложи съвета на своя колега и съсед.

— Полека, да не го повредиш — помоли госпожа Луиза. — Знаеш колко ни струваше, а освен това още не сме изплатили последната вноска.

На улицата, по балконите, в целия квартал гълпата бе стаила дъх. Леките удари на учителя Корти по главата на Катерино отекнаха в нощната тишина като удари на съдбата:

так — так — так!

Катерино се прозя, изпъна ръце, протегна се хубаво. Едно дълго „о-о-о!“ проехтя от всички наблюдателни места. Катерино скочи на крака и най-после разбра, че освен учителя Корти, който приличаше на статуя на възмуцението, на неговото събуждане присъстваше половината град.

— Спал ли съм? — запита той.

Ужас! Двоен ужас! И дори смее да пита за това безсрамникът!

Тъкмо в този момент се чу вой на сирена:

Предупредена от някаква усърдна и изплашена стара мома от отсрещната къща, полицията бързаше да даде своя принос за уреждането на случая. Приносът беше съвсем оперативен: арестуваха Катерино, сложиха му белезници, натовариха го на фургона и го закараха в съда, където един съдия, събуден по спешност и призован да разгледа този странен и необясним случай, го осъди на петнадесет дни затвор.

Съдията, който беше разумен старец, посъветва полицията да запази — доколкото е възможно — новината в тайна. И наистина

вестниците не писаха за случилото се. Но както читателят лесно се досеща, макар и да не сме му го казали, сред тълпата, която беше присъствала на съня и на пробуждането на Катерино, имаше и много домашни работи. На първо място роботът на учителя Тибола — Терезио, който, без да се намесва в разговора между своя господар и учителя Корти, гледаше от прозореца на кухнята и не бе пропуснал нито една подробност. Освен това там бяха и роботите от отсрещните къщи, които не можеха да виждат така добре, както Терезио; но в четвъртък, когато домашните работи имаха свободен полуден и се събраха в градската градина за обичайната седмична разходка, Терезио беше така любезен да ги осведоми:

— Мога да ви уверя, колежки и колеги, че Катерино спеше досущ като човек. Дори мога да ви кажа без преувеличение, че в неговия начин на спане имаше някаква особена прелест. В края на краищата неговият сън беше електронен. Той хъркаше наистина, но трябва да се измисли един специален глагол за това — нежен и музикален глагол, за да се опише звукът, който той издаваше, докато спеше. В края на краищата това беше електронна музика!

Роботите — мъжки и женски — слушаха развълнувани разказа на Терезио. В техните железни глави, съставени от фини електромагнитни механизми, от транзистори, чувствителни радиолампи, жици, болтове, вече протичаше и бръмчеше като напрежение от 3000 волта мисълта, че щом Катерино беше успял да спи, това можеха да постигнат и те. Трябваше да се открие системата. За момента откритието на съня беше тайна на Катерино, заключена от стените на затвора и от мълчанието на вестниците. Да почакаат ли Катерино да излезе от затвора и да им разкрие тайната? Не, това не би било достойно за робот с електронен мозък.

Решението на въпроса бе намерено от Терезио. Той знаеше, че особено приятелство свързва Катерино с децата на учителя Корти. С помощта на едно пакетче дъвка Терезио разпита ловко малкия Роландо и детето с готовност му разкри, че Катерино сигурно е успял да *накара овцете да скачат*.

Още същата нощ Терезио направи опит и успя. Защото известно е, че първият откривател преодолява винаги най-големите трудности; онези, които идват след него, намират пътя отворен.

След три ноци целият град бе разбуден от една нечувана дотогава музика: хиляди работи, налягали по креслата, по мраморните маси в кухните, по балконите между саксиите с мушката, по килимите, спяха и хъркаха блажено. Това беше цяла революция. В полицията, в пожарната, в общината телефоните звъняха непрекъснато. Но нима можеше да се арестуват всички работи в Рим? Нямаше такъв голям затвор, за да ги побере всичките!

Същият съдия, който беше осъдил Катерино, в изказване пред телевизията пръв даде съвета: „На всяка цена да се водят преговори.“ Не оставаше друго, освен да се споразумеят с роботите и да им дадат правото да спят. В противен случай трябваше да се уреди специална служба за нощен надзор. А за това щяха да бъдат необходими хиляди полицаи, които, въоръжени с чукове, да държат будни хилядите работи. Освен това, как щяха да спят гражданите при този шум от чукове?

Градът трябваше да капитулира. А след Рим — и Милано, Торино, Цюрих, Марсилия, Лондон и Тимбукту. Голямата новина за откритието на съня се бе разнесла дори и сред домашните работи в Тимбукту, в сърцето на черна Африка.

Когато Катерино излезе от затвора, той бе посрещнат от десет-петнадесет хиляди колеги от двата пола, строени в две редици.

Приветствията и виковете „ура“ нямаха край. И тук му е мястото да съобщим, че роботът Вилибалдо, който служеше у капелмайстора на духовата музика на трамвайните служители, бе вече съчинил химн за случая. Изпълни го хор от 117 робота със златни болтове. Химнът гласеше:

— *Да живее нашият Катерино — откривател на съня — велик магистър на възглавницата — Катерино Спящият!*

Роботите манифестираха из улиците на Рим, като пееха химна, и трябва да кажем, че добрите римляни, забравяйки яда си, благоволиха да ръкопляскаат.

Всъщност, ако в Рим съществува нещо, което не може да събуди негодувание, то това е сънят. Римляните обичат да спят нощем, обичат да спят сутрин, обичат да спят и следобед, като прекарват тежките часове на храносмилането на крилата на съня. Дори един много прозорлив учен, след като проучи и анализира изложените от нас факти, събра своите заключения в един том от 2400 страници с много

цветни снимки, и последният пасаж от неговия огромен труд гласеше точно така:

„Само в Рим, в мозъка на един електронен робот можеше да се роди идеята за откритието на съня! Никой друг град на нашата планета не би могъл да осигури такива благоприятни условия за това откритие.“

ПРИНЦ СКРЕЖКО

Господин Молтени от третия етаж, апартамент дванадесети, бе много разтревожен: беше си купил на изплащане прекрасен хладилник марка „Двоен полюс“, но от два месеца все не успяваше да плати вноските. Бяха му телефонирали от фирмата: „Ако не си уредите вноските, ще изпратим човек да прибере хладилника.“ В средата на месеца господин Молтени беше останал без пари и без богати приятели. Какво да се прави?

Тази сутрин той дълго съзерцаваше хладилника, галеше го, говореше му като на живо същество:

— Хубавецо мой, много се страхувам, че ще трябва да се разделим. Без теб къщата ми ще опустее.

Хладилникът запази ледено мълчание. Но господин Молтени прояви разбиране:

— Да, знам, твоята задача е да произвеждаш лед, а не пари.

Същата сутрин госпожа Сандрели от четвъртия етаж, апартамент петнадесети, като отвори своя хладилник — един обикновен „Пингвин“ без колелца — за да вземе бутилката с мляко, го намери пълен с дребни човечета; едно от тях беше седнало дори върху яйце. Те бяха облечени в сребърни космонавтски комбинезони, на главите си

носеха прозрачни шлемове, през които се виждаха бледовиолетовите им коси и личицата им с цвят на краве масло. Гледаха госпожа Сандрели с граховозелените си очи, неподвижни, и само онова, което седеше върху яйцето, я поздрави с ръчичка.

— Божичко, марсианците! — възкликна госпожа Сандрели. — Не знаех, че са толкова малки. Хей, вие, какво правите в моя хладилник? А ти слез от това яйце, че ще ми го счупиш.

Вместо да я послуша, човечето продължи да маха с ръка за поздрав. Госпожа Сандрели, която беше енергична жена, го взе с два пръста и го сложи върху една кутия сардели.

— Марсианец или не, запомни хубаво, че тук командвам аз.

— Затворете вратата, че влиза топъл въздух — отговори ѝ сух и властен глас.

— Какво, какво?

— Идваме от една планета, цялата от лед, и не сме навикнали на вашите високи температури. Затова затворете вратата, както ви се заповяда да направите.

— Искам да видя — викна госпожа Сандрели крайно възмутена, — много искам да видя кой може да ми заповядва! Преди всичко как влязохте в моя дом?

— През прозореца на кухнята. Вие го оставяте отворен през нощта, защото се страхувате, че може да изтича газ.

— А, добре сте осведомени.

— Много добре. Изучавахме вашите навици месеци наред, преди да предприемем нашествието. Научихме и вашия език и прочие. Затворете тази врата.

— Та тъкмо от моя хладилник ли трябваше да започнете нашествието?

— Това са неща, които не ви засягат. Все пак знайте, че сме завзели всички хладилници в този жилищен блок. А сега затворете веднага и ни оставете на мира.

— Няма да го затворя! Или не, ще го затворя и ще изключа тока, разбрахте ли? Ще ви изгоня, ето какво ще направя!

Едно от човечетата посочи с пръст стола (така поне се стори на госпожа Сандрели) и каза:

— Погледнете!

Столът, боядисан с бяла боя, стана червен, изгоря без дим и се превърна в пепел, докато преброиш до десет.

— Ако изключите тока, ще изгорим цялата ви къща.

Госпожа Сандрели затръшна вратата на хладилника и се завтече до домофона да извика портиерката.

— Госпожа Алма, знаете ли какво става?

— Какво има, госпожа Сандрели? Парното ли не работи?

— Става нещо невероятно...

И госпожа Сандрели разказа на портиерката. Портиерката разказа на всички, които живееха в блока. В продължение на няколко минути от партера до петия етаж се чуваше отваряне и затваряне на врати на хладилници — някъде с изненада, другаде със страх, но навсякъде с викове и смутени възклицания.

Господин Молтени също изтича да види в своя „Двоен полюс“ и откри в него, сред мълчалива тълпа от космически същества със сребърни комбинезони, едно малко по-високо от другите, облечено в разкошен позлатен космонавтски комбинезон.

— Вие главатарят ли сте? — любопитства господин Молтени, като задържа своята най-малка дъщеря, която вече беше протегнала ръчички да грабне тези прекрасни кукли.

— Аз съм принц Скрежко — отговори златният комбинезон. — На моя език имам, разбира се, друго име. Но за вас е достатъчно това, което ви казах. И наричайте ме Височество.

— Разбира се, Ваше Височество — рече господин Молтени. — Ваше Височество, може ли да ми кажете колко време ще останете тук?

— Зависи от времето — отговори принц Скрежко. — Имаме нужда от пресен сняг, за да заредим нашите звездолети. Щом завали, ще продължим пътуването си. Имахме намерение да се приземим на Северния полюс, но бяхме изненадани от буря с топъл въздух.

— Значи имате намерение да се установите на Земята?

— На Северния полюс, както ви казах. И без това на вас той не ви служи. Нашата планета е заплашена от една комета, която може да стопи леда, и трябваше да потърсим убежище в този сектор на Млечния път. Аз командвам именно авангарда. Щом се установим тук, ще уведомим нашата планета и всички ще ни последват.

— А колко сте, Ваше Височество, ако смея да запитам?

— Едва милиард и половина. Ще заемем много малко място. Нямахме намерение да ви предупреждаваме за нашето присъствие на Северния полюс, но нещата се развиха не така, както мислехме. Толкова по-зле. А сега, моля затворете вратата, защото топлината ми причинява главоболие.

Господин Молтени се подчини, после изтича да погледне през прозореца: на февруарското небе, синьо и чисто на изток и на запад, слънцето блестеше с пролетна сила. Господин Молтени потри доволен ръце.

— Чуден човек си — обади се госпожа Молтени. — Нашествениците са в кухнята ти, а ти се радваш.

— Нищо не разбираш — отговори господин Молтени. — Не знаеш какво щастие са те за нас...

Но госпожа Молтени засега не можа да получи други обяснения, защото се позвъни.

Беше чиновник от фирмата „Двоен полюс“.

— Добър ден, господин Молтени. Дойдох да взема хладилника. Освен ако, разбира се, платите веднага вноските.

— Ах, съжалявам, но нямам нито лира.

— В такъв случай...

— Е, да — каза господин Молтени, — в такъв случай вие би трябвало... и така нататък и така нататък. Обаче не можете.

— Какво не мога?

— Не вярвам Негово Височество да ви позволи да...

— Какво височество? Какви ми ги разправяте, господин Молтени?

— Елате, приятелю, заповядайте в кухнята.

— Слава Богу, започваме да ставаме разумни.

— Започваме, да. Но как ще свършим? Там е въпросът.

Господин Молтени отвори вратата на хладилника и побърза да се извини на принц Скрежко.

— Ваше Височество, прощавайте. Този господин...

— Чух, чух всичко. Имаме си наши начини, драги Молтени. Както и да е, в момента хладилникът принадлежи на мен и никой няма да го пипа.

— Що за шега е това? — извика чиновникът от „Двоен полюс“, като облеци очи. — Какви са тези джудженца? Слушайте, господин

Молтени, не знам каква хитрост сте намислили, за да не платите, но трябва да ви кажа, че моята фирма никога не се е оставяла да бъде измамена от никого, а мнозина се опитаха да сторят това, дори и похитри от вас. Вие, господа, или по-скоро господинчета, бъдете така добри да се разположите другаде, например в мивката; моята фирма възнамерява да влезе във владение на този хладилник и няколко палячовци няма да ѝ попречат да стори това.

Като чува, че ги наричат палячовци, принц Скрежко и другарите му запротестираха дружно. Но гласът на Негово Височество се наложи авторитетно над другите:

— Господин чиновник, вие сте наказан, идете под масата и си сложете ръцете в устата, за да мълчите.

Стана нещо просто необикновено: чиновникът от „Двоен полюс“ пъкна в уста десетте си пръста и се сгуши под масата, с лице към стената, а раменете му се разтърсваха от ридания. Семейство Молтени изръкопляска.

— Ваше Височество, как направихте това?

— Дребна работа. Ние изучихме вашия мозък и знаем как да ви накараме да ни се подчинявате. Моля, затворете вратата. Довиждане.

— Довиждане, Ваше Височество. Винаги на вашите заповеди.

Сега вече госпожа Молтени нямаше нужда от обяснения. И тя изтича да погледне небето, потривайки ръце.

— Да се надяваме, че хубавото време ще продължи — каза тя.

И наистина дни наред слънцето продължи да грее от ясното безоблачно небе. Междувременно във всички вестници се появиха съобщения за нашествието в хладилниците. Хората просто гълтаха безкрайните статии, в които се предаваха най-подробно разговорите между скрежковците (така наричаха интимно нашествениците) и земните учени, дошли от различни краища на света. Но както обикновено, хората се интересуваха повече от незначителните подробности. Искаха да знаят какво яде на обяд принц Скрежко (само малко подсладен лед), преписваха рецептите, които госпожа Сандрели взимаше от своите гости (рецепти за сладоледи, разбира се, един от друг по-хубави), взимаха страната на господин Молтени, когото фирмата „Двоен полюс“ бе дала под съд. От сутрин до вечер пред жилищния блок на улица „Мак Махон“ стоеше голяма тълпа в очакване на новини.

— Принц Скрежко получил още четиридесет предложения за женитба.

— Казват, че и дъщерята на портиерката се влюбила в него.

— Скрежковците от първия етаж, апартамент четвърти, получили разстройство от масло.

Когато принц Скрежко се съгласи да направи кратко изказване пред телевизията и цял свят можа да го види, от петте континента заваляха хиляди предложения за женитба. Но принц Скрежко съобщи, че бил сгоден за едно момиче от своята страна на име Мин Мун, което значело „Цъфнала ледница“.

Най-после небето се покри със сиви облаци и метеорологичните бюлетини съобщиха, че скоро ще завали сняг. Скрежковците измъкнаха своите звездолети изпод листата маруля, с които ги бяха покрили в най-ниското разпределение на хладилника, където именно се държи зеленчукът, и започнаха да ги лъскат и да ги подготвят за заминаването.

Господин Молтени започна отново да се безпокои. В съда нещата не се развиваха добре за него. Скоро щеше да бъде изправен пак пред опасността или да изплати вноските, или да загуби своя хладилник. Една сутрин, като отвори прозореца, той видя, че улиците и покривите са покрити с нов сняг.

„Свършено е — каза си той, — искам поне пръв да занеса новината на Негово Височество.“

Но принцът беше вече осведомен.

— Виждам, виждам — заяви той. — Ние имаме начини да виждаме отвъд вратите на хладилниците. Вече събрахме пресен сняг на балкона, звездолетите са готови.

— Значи сбогом — промълви тъжно господин Молтени. А всъщност си мислеше: „Сбогом, хладилник.“

— А-а, не — усмихна се принц Скрежко, сякаш беше прочел мисълта му. — Вие няма да кажете сбогом на нищо. Погледнете това.

„Това“ беше един лист, върху който принц Скрежко беше написал собственоръчно с големи букви (кой знае колко трудно му е било, какврто бе мъничък) следната декларация:

Щастлив съм, че ползвах гостоприемството на един хладилник „Двоен полюс“. Твърдя, без да се страхувам от опровержения, че това е най-добрият хладилник в Слънчевата система.

Подпис: Принц Скрежко

— Ще видите — продължи Негово Височество, — при такава реклама „Двоен полюс“ ще ви опрости не само старите задължения, а и бъдещите. Смятайте, че хладилникът е ваш и че не ще трябва да плащате нито стотинка.

И стана точно така. Ето защо, когато някой от приятелите на господин Молтени загази с вноските, той обикновено го успокоява с думите „Разчитай на марсианците!“

ДЕСЕТ КИЛОГРАМА ЛУНА

Дали си спомням за първите хора, които стъпиха на Луната? И как още! Спомням си много добре. Не си спомням точно коя година и кой месец беше, но помня много добре, че беше сряда сутрин, когато се почука на вратата ми и като отидох да отворя, видях пред себе си комендаторът^[1] Дзип много развълнуван.

— Велики работи! — втурна се той вкъщи и мигом се отпусна на дивана.

Комендаторът Дзип тежеше поне сто килограма и пружините на дивана изскърцаха застрашително.

— За какво става дума? — запитах разтревожен.

— Велики работи! Най-голямата сделка в историята. Колко тома книги имате в библиотеката? Две хиляди? Смятайте, че имате две хиляди тома банкноти. Изтичах при вас веднага, щом узнах, не само защото сме съседи и защото ми услужихте с термометъра, когато синът ми имаше шарка, а и за това, че вие сте интелигентен; пък тази сделка е само за ин-те-ли-гент-ни хора. Забранено за глупаци, ясно ли е?

— Не ме дръжте в напрежение, комендаторе. Говорете, кажете ми всичко!

Комендаторът си придаде загадъчен вид, огледа се подозрително наоколо, надзърна под бюрото, за да се увери, че никой не ни

подслушва, отиде да погледне и през прозореца — кой знае защо: аз живея на четвъртия етаж и през прозореца ми в течение на толкова години беше влязло само едно заблудено канарче, което веднага предадох на портиерката.

Най-после Дзип отново се разположи на дивана и предпазливо извади от джоба на самото си едно пакетче, завито в бакалска хартия и вързано с канап.

— Нося го така — каза той с въздишка, — за да мислят хората, че са наденички или пържоли. Знаете ли какво има вътре?

— Не, комендаторе, но вече горя от желание да узная.

— Погледнете и преценете сам. Вие сте интелигентен човек: ин-те-ли-ген-тен!

В пакетчето имаше нещо, което ми заприлича на парче креда или глина, не по-голямо от юмрук. Искях да разгледам предмета по-внимателно, но комендаторът беше вече завил пакетчето и го бе пъхнал в джоба си.

— Видяхте ли?

— Не.

— Как, нямате ли очи?

— Да кажем, че видях, но не разбрах.

— Жалко! Надявах се, че между ин-те-ли-гентни хора думите са излишни. Това, което ви показах, уважаеми приятелю, е не друго, а... парче от Луната!

Докато ми съобщаваше това, комендаторът Дзип неволно бе повишил глас. Той пръв се уплаши от това и веднага ми изкомандва:

— Ш-ш-шт! Тихо, за бога! Сделката е тайна. Получих пробата от доверен приятел, втори братовчед на зетя на портиера на полковник Поп.

— Космонавтът? Първият човек, слязъл на Луната?

— Именно той. Никой не знае това, но Поп е донесъл от своето необикновено пътешествие десет килограма лунна почва: десет килограма от Луната, ясно ли е? Той е склонен да продаде цялото количество срещу скромна сума. Нали разбирате, че при неговото положение не може да преговаря сам за сделката.

— Разбирам, но не виждам още сделката.

— Тогава вие не само нямате очи, но ви липсва и въображение. Ходили ли сте някога в Пиза?

Този въпрос за мен беше като удар: откровено казано, не го очаквах.

— Не сте ли виждали туристите как жадно разграбват подаръчетата с наклонената кула? И ги плащат скъпо и прескъпо, макар че не струват и пукната пара. А представете си какво ще стане, когато ние започнем да продаваме подаръчета — или да ги наречем с френската дума, че звучи по-добре — сувенири от Луната: малки месечинки, не по-тежки от няколко грама, но направени от истинска лунна пръст, сто процента гарантирана...

— Гарантирана от зетя на втория братовчед на портиера...

— Извинете, но сгрешихте: става дума за втория братовчед на зетя, а не обратното. Вижте, четете, това е декларацията на професор Руп, английския астроном, прочут в цял свят. Тя потвърждава, че продадената ми проба действително се състои от материали, произхождащи от лунната повърхност... А това пък е писмо от доктор Брек, американски геолог... Ето и писмо от професор Проп от Московската академия на науките... И всички тези господа, най-блестящите мозъци на планетата, гарантират, че се касае за парче от Луната!

Комендаторът Дзип навираше в лицето ми един след друг тези листове хартия, изпълнени с печати, гербови марки, математически и химически формули, след това бързо ги прибра в джоба си и като ме изгледа тържествуващо, пошепна:

— Срещу десет милиона всичката донесена лунна почва ще бъде наша: милион за килограм луна... Почти без пари, не намирате ли? Вече дадох капаро двеста хиляди лири, но тъй като не съм глупак, поисках да ми дадат в замяна тази проба от стоката. Вижте, направих изчисление: ако продаваме сувенирите по двадесет хиляди лири единия, можем да изкараме спокойно сто милиона при чиста печалба деветдесет милиона. Парченце луна за двадесет хиляди лири: ще ги разграбват, уверявам ви. Ще се свържем с...

— Братовчеда на портиера на зетя...

— Моля ви, постарайте се да запомните: братовчеда на зетя на портиера. Но ако е необходимо, ще се свържем направо с полковник Поп, ще му предложим процент и той ще ни осигури нови доставки. Ще имаме монополно право, разбирате ли? Ще можем да продаваме

тонове от Луната и вие ще трябва да изхвърлите тези книги, за да направите място на парите, ясно ли е?

И той продължи в този дух, като ми обясни всички подробности на работата. „Лунните сувенири“ щяха да се продават в книжарниците, по гарите, в аптеките, дори пред църквите. Хората щяха да се редят на опашки за тях. Към всяко сувенирче щеше да се прилага копие от декларациите, писмата, удостоверенията на учените Руп, Брек и Проп.

— Добре — отсякох. — Но с какво мога да бъда полезен аз?

Комендаторът Дзип облещи очи от учудване:

— Приятелю мой, много ви обичам, но позволете ми да отбележа, че вие, както нямате очи да гледате, нямате и уши да слушате. Нали ви казах, че за съжаление в момента нямам капитали?

— Не, комендаторе, не ми казахте това.

— Възможно е, възможно е. Е добре, казвам ви го сега. Аз мога да събера до пет милиона. Останалите пет трябва да ги дадете вие. Така в сделката ще участваме наполовина. На драго сърце бих ви отстъпил по-голямата част от сделката, но вие разбирате, че аз трябва да мисля за децата си, за бъдещето на семейството. Пет милиона аз, пет милиона вие.

Не му казах, че нямам не пет милиона, а пет хиляди лири дори, защото тъкмо тази сутрин бях платил наема с последните си пари. Беше ми хрумнала една мисъл и затова реших да не говоря повече на моя приятел.

— Добре — рекох, — да отидем при портиера на братовчеда...

— Да отидем! — извика комендаторът Дзип и скочи веднага.

От възторг той дори не забеляза, че отново бях объркал братовчедите, зетьовете и вратарите.

— Той ще ни чака в тринадесет часа пред Траяновата колона.

— Отлично място за среща.

— Нали? Ще изглеждаме като обикновени туристи. Който ни вили, никога няма да му мине през ума, че единият от нас носи в джоба си парче от Луната.

Беше 12 часът и 50 минути, когато стигнахме до прочутия паметник. Десетте минути чакане се сториха на комендатора Дзип дълги като десет века: от вълнение той буквално танцуваше, така че по едно време лунното пакетче изскочи от джоба му и падна върху обувката му.

— Ох! — извика неволно той, но веднага се поправи: — Какво щастие! Какво щастие!

— Браво, нищо не може да ви сломи, дори и когато върху крака ви падне камък.

— Но давате ли си сметка? Ако беше паднало на земята, щеше да стане на парчета.

— Е, щом ще се правят сувенири, трябва без друго да се разтроши.

Но Дзип вече не ме слушаше.

— Ето нашия човек! — извика той, като посочи с пръст някого в тълпата.

Мъжът, който идваше срещу нас, беше облечен много прилично. Носеше черни очила и сламена шапка с широка периферия, закриваща челото му. Отдалеч приличаше на адвокат, който се разхожда, или на чиновник от префектурата^[2], излязъл да пие едно кафе. Той би могъл да заблуди всекиго, но не и мен. По простата причина че го познавах.

— Добър ден — извика радостно комендаторът.

— Добър ден, добър ден — отговори мъжът превзето, като протегна и двете си ръце за поздрав. — Значи всичко е наред?

— Отлично — отвърна комендаторът Дзип. — Доведох този приятел, който е в течение на въпроса. Позволете да ви го представя доктор...

— Не е нужно, комендаторе — прекъснах го аз. — Ние вече се познаваме.

— Така ли? — запита мъжът, внезапно обезпокоен. — Наистина не си спомням да съм имал честта...

— Не си спомняте ли? Разбирам, разбирам. Вие винаги имате да мислите за толкова неща.

— Но тогава всичко е наред — извика възторжено комендаторът Дзип. — Вие се познавате, всичко е наред, сделката е готова.

— Да — казах аз, — сделката е готова. Сега господинът ще ви върне вашите двеста хиляди лири...

— Какво, какво? — измънка комендаторът. — Какво говорите?

— Казвам, че този господин преди не повече от шест месеца предложи и на мен блестяща сделка. Представете си, комендаторе, той искаше да ми продаде само за половин милион една подкова от коня на Калигула. Нали знаете, онзи прочут кон, дето господарят му го

направил сенатор... Този господин тук носеше в джоба си една от подковите му, доказвайки автентичността ѝ с цяла дузина удостоверения от немски, френски, норвежки и чехословашки професори. Но господинът трябва да е малко късоглед, защото преди два месеца искаше да ми продаде мотиката, която Ромул, лека му пръст, строшил в главата на брат си Рем. Господинът е специалист по сензационни продажби. Не бих се учудил, ако сега извади от джоба си ябълката, която Ева дала на Адам, и се опита да ни я продаде срещу подходяща сума.

Мъжът понечи да си тръгне, но аз веднага го хванах за ръката:

— Хайде, върнете парите на комендатора и си вземете обратно парчето мазилка, което сте му дали.

В този момент комендаторът припадна. Твърде много вълнения само в една сутрин за пълен човек като него.

И двамата се наведохме да му помогнем и продавачът на Луната, който всъщност беше добряк, ми обясни, докато комендаторът лека-полека идваше в съзнание:

— Аз исках само да се пошегувам. Кълна ви се, че се шегувах. Как може човек да вярва на първия срещнат, който иска да му продаде парче от Луната? По едно време разбрах, че комендаторът се хваща на въдицата. Тогава... Но какъв комендатор е той? Никога не съм срещал толкова наивен комендатор.

— Всъщност — обясних аз на свой ред — скъпият господин Дзип не е никакъв комендатор. Започнаха да го наричат така, защото е пълен, и така си му остана.

— А, ами че тогава — заключи другият, — тогава и господин Дзип е своего рода продавач на парчета от Луната. Ето, вземете, това са неговите пари. Липсват само хиляда лири; похарчих ги преди половин час за обяд.

Но аз му оставих още хиляда лири за вечеря.

[1] Почетна титла в Италия. — Бел.пр. ↑

[2] Окръжно управление в Италия. — Бел.пр. ↑

СВЕТЪТ В ЕДНО ЯЙЦЕ

Омобоно^[1] бе селянин, вече в малко напреднала възраст, вдовец и без деца. Живееше сам-самичък в една къщурка край селото. Правеха му компания кокошките в кокошарника, прасето в кочината и едно магаре в обора. Магарето му помагаше да обработва нивицата си. Прасето не вършеше никаква работа, но Омобоно знаеше, че всичко, което му дава да яде, един ден ще му се върне в шунка, салами и наденици. Кокошките му снасяха яйца.

Една сутрин Омобоно отиде в кокошарника да прибере пресните яйца и намери в панера едно яйце с чуден зеленикав цвят.

— Това пък не ми се беше случвало — измърмори той на себе си. Старите хора често си говорят сами. — Зелено яйце. Обзалагам се, че го е снесла Пимпа. Тази кокошка от известно време ме безпокои. Такава една клюмнала, сякаш са я наплашили. Яйце със зелена черупка. Току-виж, че трябва да се съобци да го пишат във вестниците.

Той прибра яйцето и го доближи до ухото си.

— Виж ти! Какви са тези новости? Яйце, което бръмчи като машина. Сигурно вътре вместо жълтък има моторче.

Той остави другите яйца в шкафа, сложи зеленикавото яйце на масата и го загледа нерешително. Сега бръмченето не се чуваше вече. Омобоно доближи яйцето до ухото си и бръмченето се чу отново. Тогава той счупи внимателно с лъжичка черупката от едната страна и махна две-три парченца, за да може да погледне вътре в яйцето. Но уплашен, веднага го остави отново на масата. И ето че от отвора започнаха тичешком да излизат едно след друго човечета, не по-големи от нокът; след първите десет излязоха други десет, и още десет и всички носеха нещо на гърба си, но трудно беше да се различи какво, а някои влачеха след себе си нещо друго с невидимо въже и в миг половината от масата около яйцето бе заета от тези човечета и от техните товари. Те тичаха насам-натам, някое като че ли чукаше с чук, друго правеше движения, сякаш режеше дъска, и всички бяха пъргави, съсредоточени и мълчаливи. Но когато Омобоно се навеждаше над масата и доближаваше ухо, струваше му се, че чува леки удари, свирене, пискане и дори отсечени остри гласчета.

„Тия трябва да са командирите“ — помисли си Омобоно.

След десетина минути човечетата привършиха да строят нещо като железница, която излизаше от яйцето и образуваше около него пълна окръжност с радиус петдесет сантиметра. Сетне от яйцето изскочи един влак. Вагоните бяха двадесетина, но не по-дълги от кибритена клечка. Машината (сигурно беше електрическа, защото не изпускаше дим) беше дори по-къса, но малко по-тежка. Влакът се движеше по релсите като играчка. От време на време се спираше и човечетата разтоварваха вагоните. Омобоно си спомни, че в чекмеджето има една лупа. Като погледна през нея, видя какво разтоварваха: автомобили, направени по мярка за тях, велосипеди, трактори, подежни кранове, елементи за панелни жилища, врати, прозорци; всякакъв вид мебели и машини, машинки безброй. Щом разтовареха стоките, човечетата ги занасяха веднага тук и там, сякаш имаха в главата си определен план, който лека-полека се очертаваше и пред очите на Омобоно.

— Тия тук строят на масата ми цял град. И колко добре вършат всичко!

Влакът преминаваше през целия кръг, връщаше се до яйцето, влизаше в него и след малко излизаше с нов товар. А междуременно от яйцето изскачаха постоянно нови човечета. Омобоно ги броеше,

докато бяха няколко десетици; бе стигнал до двеста, но след това им изгуби сметката: сега сигурно бяха станали две хиляди. А идваха и други, двама по двама, на групи, и, изглежда, си знаеха местата, защото, без да се колебаят, се запътваха към този или онзи квартал (вече се появяваха първите квартали със своите улици, магазини и коли, които се стрелкаха нагоре-надолу, и забързани минувачи по тротоарите, и хора по прозорците на къщичките, и деца в дворовете).

— Браво, браво — продължаваше да мърмори Омобоно, като гледаше през лупата ту едно, ту друго ъгълче на града. А след малко извика:

— Ще получа удар!

От яйцето излизаше стадо коне, а след него кучета, котки, птици, почти невидими птиченца, по-малки от най-малката мухичка, които се впуснаха да летят над покривите, а някои от тях дори почнаха да си свиват гнезда под стрехите. От удивление Омобоно изпусна лупата върху масата, за щастие извън кръга, иначе сигурно щеше да убие някого. Човечетата веднага прекъснаха всякакво движение: сигурно шумът от падането на лупата бе за техните уши като трясък на гръмотевица. След това, сякаш бяха получили успокоително съобщение, се заловиха пак за работа.

„Жалко, че не мога да разбера какво си говорят — измъчваше се Омобоно. — Бих желал да знам какво означава тази история.“

Изведнъж му хрумна една мисъл. Стана от масата, излезе, заключи старателно къщата и отиде в селото да потърси каквото му трябваше.

Търговецът на домакински уреди остана озадачен.

— Един усилвател? Един високоговорител? Един микрофон? За какво са ви тези неща?

— Да слушам разговорите на мравките — отвърна сопнато Омобоно. — Вас какво ви влиза в работата? Кажете ми цената и толкова.

— Е, не се засягайте! Аз съм тук, за да продавам, а не да се занимавам с хорските работи.

— Отлично, разбрахме се. Колко струна?

Омобоно плати, накара да му обяснят как действат всички тези уреди и се завърна вкъщи с товара си, без да го е грижа за хората,

които се обръщаха да го гледат, защото бяха свикнали да виждат на рамото му обикновено мотика или лопата.

Вкъщи го чакаше нова изненада.

— Дявол да го вземе, бих се заклел, че човечетата са станали по-високи, и градът по-широк, и къщите по-големи. Да не би да се надуват като ония гумени играчки?

Сега градът заемаше почти цялата маса и човечетата бяха големи колкото прешлен на кутре.

— Ще видим — заключи Омобоно.

Той инсталира уредите, както бе разбрал, сложи на главата си слушалките като радиотелеграфист, намествайки ги хубаво върху ушите си, и се заслуша. Сега шумовете достигаха до него силни и ясни: бръмченето на машините, пукането на моторите, крясъците на децата, които играеха, нарежданията на началниците в заводите, грохотът на влака, който неуморно влизаше и излизаше от яйцето.

— Ала, ало — каза внезапно един глас, като се наложи над шума.

При тези думи всички други гласове замлъкнаха, машините спряха и в целия град бързо настъпи тишина.

— Внимание, внимание! Готвим се да влезем във връзка със земния жител. Понеже не знаем намеренията му, принудени сме да обявим тревога.

„Гледай ти — каза си Омобоно, — искат да говорят с мен. Поне така мисля. Единственият земен жител тук съм аз... Да, а те? Не са ли земни жители? Но нали всичките ги снесе моята кокошка?“

— Ало, ало! — прозвуча отново гласът. — Обръщаме се към земния жител, който ни слуша. Чувате ли ни добре?

— Отлично — отвърна Омобоно. — А бихте ли ми обяснили кои сте, какво правехте в яйцето на моята кокошка и дали възнамерявате да заемате дълго масата ми?

— Преди всичко — каза гласът, — искаме да ви предупредим, че не сте в състояние да ни причините никакво зло. Това, че засега сме малки, не трябва да ви доведе до погрешни заключения. Можем да се спасим от всякакво нападение. Ние впрочем няма да ви предизвикваме.

— Това е хубаво — каза Омобоно. — Да чуем вашата история.

— Трябва да знаете, че идваме от много далечна планета, напълно неизвестна на земните жители. За съжаление през последните векове условията за живот на тази планета станаха ужасно трудни.

Нашето слънце изстива, цялата растителност загина, ледът покрива един след друг нашите градове. За да спасим рода си, трябваше да разработим план за напускане на планетата и изселване на всичките ѝ жители в други части на вселената. Чувате ли ме?

— Чувам ви. А същевременно записвам разговора на магнетофонна лента.

— Ние правим същото. Нашият Комитет за обществено спасение, след като привърши необходимите за случая изследвания и проучвания, реши да постъпи така: цялото население на планетата с оцелелите животни, градове, фабрики, с машините, създадени от нашата цивилизация чрез един способ, който няма да ви обяснявам, защото няма да го разберете...

— Благодаря!

— ... изобщо всичко и всички бяхме сведени до ултрамикроскопични размери и затворени в тиквено семе, което чрез системата на предаване от разстояние бе оставено да падне на вашата земя.

— Дори в моя двор... И моята кокошка го изяде... и снесе яйцето... и вие излязохте...

— Да, нещата стоят точно така.

— Колко сте всичко?

— Много малко за съжаление: не повече от тридесет милиона.

— Тридесет какво?

— Тридесет милиона.

— И какво искате от мен? Да държа у дома си тридесет милиона гости ли? Мислите ли, че моята нива може да изхрани всички ви? Драги мои, започвам да мисля, че щеше да бъде по-добре за вас да бяхте останали в яйцето... Ой, какво става? Какво се е случило? Къде сте?

Градът, машините, човечетата, железницата — в миг всичко бе изчезнало. На масата стоеше само зеленикавото яйце, разчупено от едната страна.

— Вътре ли сте? — запита Омобоно.

Никой не му отговори. Но в яйцето сега се чуваше предишното бръмчене. Изведнъж всичко започна отново: от яйцето излезе човече, голямо колкото нокът, след него друго, после още пет... и след това железницата, машините, къщите... В един миг градът бе построен

отново... В разстояние само на час масата бе завзета пак от единия до другия край и от високоговорителя гласът извика отново:

— Ало, ало!

— Тук съм — отвърна Омобоно. — Защо избягахте?

— Без да искаме — обясни гласът. — Произнесохте паролата за Голямата тревога.

— Аз ли? Но аз не съм казал нищо особено.

— Чуйте и, за бога, внимавайте какво говорите. Става дума за един ред, който сме установили. Той е безпогрешен, както видяхте, но е и опасен. Достатъчно е да се каже: „В яйцето!“ и нашият растеж спира и моментално се връщаме там, където сме били.

— Доста удобно — каза Омобоно.

— Да, но за нас е и неудобно. Трябва да започваме отначало, да извършваме отново цялата работа... За съжаление в този момент сме във вашите ръце. Чуйте предложенията ни! Ние знаем, че на вашата планета има пустинни области, напълно необитаеми като Сахара, пустинята Гоби и така нататък. Искаме да ни бъде предоставена една от тия области. С машините и познанията, с които разполагаме, ще ги направим обитаеми. Ще се установим там и няма да безпокоим земните жители...

— Момент — каза Омобоно, — говорехте за растеж. Колко още можете да пораснете?

— Нашият нормален ръст е пет метра, но ще се приспособим към земния ръст. Ще станем във всичко подобни на хората.

— А кой ни гарантира, че вие няма да се опитате да завладеете нашата планета?

— Можете да ни върнете в яйцето, когато пожелаете. Вече знаете паролата на Голямата тревога.

Омобоно се замисли дълбоко, като гледаше зеленикавото яйце.

— Слушайте — каза най-после той, — искам да направя един опит.

Той се огледа, спря поглед върху шапката си, окачена на един пирон зад вратата, и извика:

— Шапка, в яйцето!

Шапката изчезна моментално. Омобоно погледна в яйцето със своята лупа и я видя вътре не по-голяма от върха на писец. Тогава избухна в смях:

— Не ми бяхте казали това.

— Какво? Ние ви казахме цялата истина.

— Не ми бяхте казали, че яйцето действа за всичко.

— И ние не знаехме това. Вие ни го показахте.

— Добре, добре. Може пък един селянин да е по-хитър от тридесет милиона космически същества. Но ако позволите, яйцето ще задържа аз.

Междувременно човечетата бяха продължили да растат. Сега бяха високи колкото кутрето на Омобоно. И от яйцето едно след друго непрекъснато излизаха нови.

— Трябва да побързам да предупредя властите — рече Омобоно, — иначе ще ми пръснете къщата. Дори, я слушайте: за да избегнем проблемите по транспорта — да се превозят тридесет милиона души не е шега, — няма ли да бъде по-добре да се върнете за малко... там, където знаете?

Човечетата се посъветваха, преди да отговорят. След това гласът каза тъжно, с въздишка:

— Имате право. Ще се върнем в яйцето...

— Тогава довиждане — рече Омобоно.

— Довиждане. Народе на Ацим, всички в яйцето!

Така заповяда гласът и на масата отново остана само зеленикавото яйце.

Омобоно го взе, яхна своя мотоциклет и отиде в града.

Няма да ви разказваме как той говори с правителството, как накара човечетата да излязат още веднъж от яйцето, за да докаже, че не разправя врели-некипели, а после ги накара да се върнат обратно; как след това отиде лично в Сахара със самолет и с група високопоставени лица и предостави пустинята на народа на Ацим и остана с човечетата, докато те станаха високи колкото земните жители, а накрая се завърна при своята нива, пазейки внимателно зеленикавата черупка, поставена в кутийка с памук.

„С това яйце — смееше се той — ще си създам много удоволствия.“

И наистина си ги създаде, като принуждаваше да влизат в яйцето всички неща, които не му харесваха. Един ден казваше:

— Всички оръдия на земята в яйцето!

И войните като по чудо преставаха. Друг ден казваше:

— Всички комари в яйцето!

И от Северния до Южния полюс не можеше да се намери нито един комар.

Омобоно не причини зло никому, защото беше добър човек. И преди да умре, счука зеленото яйце в хавана, докато то стана на прах, разпръсна този прах по нивата си, за да не може никой да го използва с лоши намерения.

Ще ви кажа дори, че веднъж, преди да унищожи яйцето, той се опита да влезе в него, като каза:

— Омобоно в яйцето!

Но като постоя там на тъмно, налегна го такава тъга, че побърза да излезе.

[1] Добър човек. — Бел.пр. ↑

НЕИЗВЕСТНИЯТ САМОЛЕТ

— Коменданте, неизвестен самолет иска разрешение да се приземи.

— Неизвестен самолет ли? А как е дошъл дотук?

— Не знам, коменданте. Не сме получавали никакво съобщение. Пилотът казва, че горивото му се свършвало и че ще кацне, дори и да не му разрешим. Странна личност, коменданте.

— Странна ли?

— Бих казал малко смахнат. Преди малко го чух по радиото, че се смее: „И без това никой не може да ме спре...“

— За всеки случай да го оставим да се приземи, преди да е направил някоя беля.

Самолетът се приземи на малкото летище край столицата точно в двадесет и три часа и двадесет и седем минути. Останаха тридесет и три минути до полунощ. Да, но не на каква да е полунощ, а на най-важната полунощ през годината. Беше вечерта на тридесет и първи декември и по целия континент милиони хора очакваха Новата година.

Непознатият летец скочи пъргаво на земята и веднага започна да дава нареждания:

— Разтоварете куфарите ми. Те са дванадесет, внимавайте. Ще ми трябват три таксита, за да ги пренеса. Може ли някой да ги поръча?

— Може би да, а може би и не — отговори за всички комендантът на летището. — Преди това трябва да се изяснят някои дреболии, не мислите ли?

— Не, не считам за необходимо! — отвърна летецът, като се усмихна.

— Аз обаче считам — заяви комендантът. — Моля ви да ми покажете личните си документи и бордовите книжа.

— Съжалявам, но не ще направя това.

Тонът му беше толкова решителен, че малко оставаше комендантът да загуби търпение.

— Както обичате — рече той, — но бъдете така добър да ме последвате.

Летецът се поклони. На коменданта се стори, че поклонът беше малко пресилен. „Дали не ми се подиграва? — помисли си той. — Във всеки случай няма да излезе от моето летище с този самоуверен вид.“

— Имайте предвид — казваше в това време странният пътник, — че съм очакван. Много, много съм очакван.

— За празника в полунощ предполагам?

— Точно така, драги коменданте.

— Аз обаче, както виждате, съм дежурен и ще посрещна Новата година на летището. Ако вие продължавате да упорствате и не ми покажете документите си, ще ми правите компания.

Непознатият (междувременно бяха влезли в един малък салон на управлението) се настани в едно кресло, запали лулата си и започна да се оглежда наоколо с любопитство.

— Моите документи ли? Но вие вече ги притежавате, коменданте.

— Така ли? Да не сте ми ги пъхнали в джоба чрез някакъв фокус? А сега ще извадите яйце от носа ми и часовник от ухото ми, нали?

В отговор непознатият посочи календара за новата година, окачен на стената зад писалището и отворен на първата страница.

— Ето моите документи. Аз съм Времето. В моите дванадесет куфара са дванадесетте месеца, които трябва да започнат след... я да видим... след двадесет и девет минути.

Комендантът не се смути:

— Ако вие сте Времето, аз съм реактивен самолет. Виждам, че обичате да се шегувате. Много добре. Ще ме забавлявате. Имате ли нещо против да включа телевизора? Не бих искал да изпусна обявяването на полунощ.

— Включете, включете. Но няма да има никакво обявяване, докато вие ме задържате.

По телевизията предаваха песни и забавна програма. От време на време една хубава говорителка поглеждаше към голям часовник, окачен зад оркестъра точно над главата на тимпаниста, и обявяваше:

— Остават двадесет и пет минути до Новата година... Остават двадесет и две минути...

Изглеждаше, че непознатият летец се забавлява много от програмата. Той си тананикаше, потупваше с крак в ритъма на оркестъра, смееше се от сърце на остроумията на комиците...

— Остава една минута до полунощ — усмихна се комендантът. — Съжалявам, че не мога да ви предложа шампанско. Когато съм на служба, никога не пия.

— Благодаря, но няма нужда от шампанско. От този момент Времето ще престане да тече. Погледнете часовника си.

Комендантът се подчини машинално. Погледна циферблата, доближи ръката до ухото си.

„Чудно! — помисли си той. — Часовникът върви, а секундарникът се е повредил и стрелката не се върти вече.“

И той започна да брои наум секундите. Преброи шестдесет, след това пак погледна часовника: стрелките се бяха спрели на полунощ без една минута. Също и на големия часовник на телевизионния екран стрелките стояха неподвижни. С малко смутена усмивка говорителката казваше:

— Изглежда, че има малка повреда...

Като по даден сигнал музикантите, певците, комиците, зрителите започнаха да гледат часовниците си, да ги разклащат, да ги доближават до ухото си озадачени. Скоро всички се убедиха, че стрелките не се движат вече.

— Времето е спряло — пошегува се някой. — Може би е пило много шампанско и е заспало преди полунощ.

Комендантът на летището хвърли тревожен поглед към странния чужденец, който пък му се усмихна любезно.

— Видяхте ли?

— Вината е ваша.

— Защо... да е моя?

— Все още ли не сте се убедили, че аз съм Времето? Погледнете тази роза (на писалището имаше една свежа роза: комендантът обичаше да държи цветя в кабинета си). Искате ли да видите какво ще стане с нея, ако я докосна?

Непознатият се приближи до писалището и духна леко към розата: всички листенца на цвета окапаха едновременно, повехнали и изсъхнали, натрошиха се и се превърнаха в купчинка пепел.

Комендантът скочи и грабна телефона.

Някога новините се разнасяха по света на кон и беше необходимо много време, за да обиколят земното кълбо. Новината, че е избухнала война, да речем в Бризговия, стигаше в Бризландия, когато войната беше вече свършила и останалите живи войници се бяха вече завърнали по домовете си.

Днес радиото и телевизията покриват цялата планета с огромна и много чувствителна мрежа. Новините попадат в тази мрежа като рибки и за няколко секунди отиват от единия полюс до другия.

Няколко минути след като комендантът телефонира на министъра, всички — в Америка, в Сингапур, в Танзания и Новосибирск — знаеха вече, че Времето е било спряно на едно малко летище, защото нямало документи. Милиони хора, които очакваха полунощ, за да отворят шампанското, за по-бързо строшиха гърлата на бутилките и си размениха възторжени поздравления. Радостни шествия минаваха по улиците на Милано, Париж, Женева, Варшава, Лондон И така нататък: като пишем И така нататък с главна буква, имаме предвид всички градове, които не ни е възможно да изброим един по един.

— Ура! — викаха хората на всички езици. — Времето е спряло! Няма да остаряваме вече! Няма да умираме вече!

Комендантът на летището стоеше непрекъснато на телефона. Викаха го от различни краища на света и му казаха:

— Дръжте го здраво!

— Сложете му белезници!

— Извийте му врата!

— Дайте му приспивателно!

— Какво приспивателно! Отрова за мишки му дайте!

Министър-председателят беше уведомил колегите си. Министерският съвет заседаваше. Дневен ред: „Какви мерки да се предприемат: да продължават ли да задържат Времето, или да го освободят“.

Гласът на министъра на вътрешните работи гърмеше:

— Да го освободим ли? Никога! Ако оставим хората да се движат без документи, тежко ни! Този господин трябва да ни събщи име, презиме, месторождение, местожителство, месторабота, гражданство, народност, номер на паспорта, номер на обувките, номер на шапката; трябва да ни представи удостоверение за ваксинация, удостоверение за благонадеждност, свидетелство за завършено основно образование, данъчно удостоверение. Освен това той има дванадесет куфара: платил ли е мито? Отказва да ги отвори: а ако вътре има бомби?

Министърът беше на седемдесет и две години. Вие разбирате, че беше в негов интерес Времето да е спряло...

Министрите решиха да запитат Обединените нации. В Обединените нации по това време беше само портиерът. Всички делегати бяха отишли да празнуват.

— Колко време е необходимо за свикване на Събранието?

— Около петнадесет дни... Но ако Времето не върви, няма да минат и петнадесетте дни и Събранието не може да се свика.

И тази новина обиколи света, като допринесе за увеличаване на общото веселие.

След малко...

Всъщност тази фраза не би могла да се напише: щом Времето бе спряло, думата „след“ нямаше вече смисъл.

Едно дете, събудено от шума, като разбра какво става, започна да негодува:

— Какво? Винаги ли ще бъде сега? Тогава аз няма да порасна. Цял живот ли ще трябва да получавам плесници от татко? Ще продължавам ли да решавам задачи за бакали, които купуват олио и карат децата в училище да им изчисляват приходите и разходите? А, не, много благодаря! Аз не приемам!

И то грабна телефона, за да вдигне на крак своите приятели. Тези приятели също имаха приятели, братя, братовчеди, роднини. Техните съобщения претовариха телефонните линии.

Децата не искаха и да знаят. Облякоха палтата върху пижамите и излязоха на улицата на манифестация. Но техните възгласи и техните плакати бяха съвсем различни от тези на другите манифестиращи:

— Освободете Времето!

— Не искаме да останем завинаги малчугани!

— Искаме да пораснем!

— Аз искам да стана инженер!

— Аз искам да дойде лятото, за да отидем на море!

— Каква липса на съзнание — забеляза един минувач. — В такъв исторически момент да мислят за морски бани!

— Но поне в едно отношение имат право — каза друг минувач. — Ако Времето вече не върви, ще бъде все тридесет и първи декември...

— Ще бъде винаги зима...

— Ще бъде винаги полунощ без една минута! Няма да видим вече слънцето да изгрява!

— Мъжът ми е на път — въздъхна една госпожа. — Как ще се върне вкъщи, щом Времето не върви?

Един болен стенеше в леглото си:

— Ох!... Тъкмо сега ли трябваше да спре Времето, когато имам главоболие? Значи ще имам главоболие винаги, винаги, винаги?

Един затворник, вкопчен в решетката на килията си, се питаше натъжен: „Никога ли вече няма да изляза на свобода?“

Селяните мърмореха:

— Лошо става с реколтата... Ако Времето не върви, ако не дойде пак пролет, всичко ще измръзне... Няма да имаме нищо за ядене.

Изобщо комендантът на летището започна да получава по телефона тревожни повиквания:

— Е, ще го пуснете ли, или, не? Аз чакам пощенски запис: вие ли ще ми го пратите, щом Времето не върви?

— Коменданте, моля освободете Времето. Чешмата ни е повредена и тече, и ако не стане сутрин, не можем да извикаме водопроводчика.

Времето, изтегнато в креслото, продължаваше усмихнато да пуши лулата си.

— Какво да правя? — оплакваше се комендантът. — Един иска едно, друг друго... Аз си умивам ръцете. Ще ви пусна да си вървите...

— Браво, благодаря.

— Но така... без заповед отгоре... нали разбирате, ще си изгубя службата.

— Тогава дръжете ме тук. Аз се чувствам отлично.

Телефонът иззвъня отново:

— Избухнал е пожар! Ако Времето не върви, няма да дойдат пожарникарите! Всичко ще изгори! Ние всички ще изгорим! Вкъщи имаме старци и деца... Не можете ли да направите нещо, коменданте?

Тогава комендантът удари с юмрук по писалището:

— Добре, да става каквото ще. Ще поема тази отговорност. Вървете си, свободен сте.

Времето скочи:

— Разрешете да ви стисна ръката, Коменданте. Вие сте смел човек.

Комендантът му отвори вратата:

— Вървете си, бързо, преди да ми е хрумнало друго.

Времето излезе през вратата. Стрелките на часовниците започнаха да се движат отново. Шестдесет секунди по-късно удари полунощ, избухнаха фойерверки. Новата година беше започнала.

ЛЕТЯЩАТА КЪЩА

Оная година господин Панкратио построи през свободното си време саморъчно една къщичка за почивка и така осъществи проекта, който бе замислил още от дете. Това беше прекрасна къщичка, цялата от дърво, с червен покрив и зелени капаци на прозорците. Имаше кухня, трапезария, стая за господин Панкратио и госпожа Лучия, стаичка за децата, които бяха две и се наричаха Лаура и Джането; разбира се, имаше и баня, защото семейство Панкратио обичаше чистотата.

Истинската особеност на тази къщичка обаче не беше коминът, също с червено покривче, който приличаше на птиче гнездо, нито малката тераса пред входа с четири люлеещи се стола, по един за всеки член на семейството. Истинската особеност пролича в първия ден на ваканцията, когато госпожа Пучия и децата се разположиха в своите люлеещи се столове (всеки в своя стол — за да не сбъркат, бяха изписали имената си на облегалките), а господин Панкратио изчезна в едно чудновато килерче зад банята и извика:

— Готови ли сте?

— Готови! — отговориха му веселите гласове на Лаура и Джането.

Господин Панкратио запали мотора и къщичката полетя като гълъб или по-точно като вертолет, изпускайки дръзко стълб дим.

Съседите изтичаха на двора и се хванаха за главата:

— Господин Панкратио, какво правите? Полудял ли сте?

Госпожа Лучия се показва на терасата и развя една кърпичка за поздрав:

— Не се бойте, всичко е в ред!

— Тръгваме на пътешествие! — крещяха Лаура и Джането, радостни като лястовички.

Общинският стражар наду свирката си:

— Господин Панкратио, имате ли шофьорска книжка?

— Каква книжка?

— Искях да кажа диплом за пилот. Забранено е да се управлява самолет без диплом за пилот.

— Но това не е самолет, това е къща. Нито един глава на семейство никога не е имал нужда от специален диплом, за да управлява своя дом.

Къщата бе вече високо в небето и гласчетата на Лаура и Джането се сливаха с чуруликането на птичките.

— Горката госпожа Лучия — въздъхна една съседка, — да ѝ се падне за мъж такъв чудак.

— А пък изглеждаше толкова порядъчен човек...

Летящата къща изчезна зад едно облаче. Появи се отново за малко на върха на хълма и най-после се превърна в червена точица (това беше покривът, който блестеше на слънцето), с опашчица от дим, която бе разнесена от вятъра.

На борда цареше истинско въодушевление.

Госпожа Лучия; която винаги беше мечтала да пътува със самолет, беше в екстаз: тя постоянно излизаше от кухнята, където приготвяше обяда, поглеждаше към откриващата се гледка и питаше мъжа си за имената на реките и планините, защото обичаше много географията. Лаура и Джането протягаха от тераската своите мрежи за пеперуди, повече за забавление, отколкото с надежда да хванат някоя птичка. И наистина, птичките бягаха, само един кос бе кацнал на комина и се возеше безплатно, подсвирквайки си.

От време на време господин Панкратио изчезваше в килерчето, за да проверява мотора, и като се връщаше на терасата, неизменно

питаше:

— Всичко в ред ли е?

— Всичко е в ред, командире! — отговаряха Лаура и Джането.

Господин Панкратио потриваше ръце:

— Отлично. Това се казва да заминеш на почивка.

Привечер госпожа Лучия, като преглеждаше провизиите, установи, че е забравила бурканчето с какао.

— Нищо — успокой я мъжът ѝ. — Там долу виждам едно селце, което ще ни свърши работа.

Той насочи летищата къща право към площада, спусна една въжена стълба и слезе да купи какао.

Всички хора от селцето бяха наизлезли да зяпат. Можете да си представите техните коментари:

— Гледай какви налудничави хора! Да си построят къща във въздуха, без основи, без изба.

— Сигурно са акробати. Хей вие, кажете, ще има ли представление довечера?

А децата от селцето се бяха събрали под въжената стълба. Някои от тях дори се покатериха на първите стъпала и започнаха да се люлеят.

— Мамо — извика Лаура, — кажи им да оставят нашата стълба.

— Хайде — отвърна госпожа Лучия, усмихвайки се, — няма да ни я изядат. Оставете ги да играят. Дори ако искате, поканете някое от тях да се качи горе.

— Хей — извика Джането, като се надвеси от тераската, — искате ли да се качите да поиграем?

С радостни викове децата се втурнаха нагоре по стълбата. Но родителите им, ужасени, се хвърлиха да ги свалят, без да обръщат внимание на техните протести.

Господин Панкратио се връщаше с пакетче какао в ръка, без да подозира нищо, когато видя насреща си цяла делегация бащи със заплашителен вид:

— Напуснете веднага селото ни, ако не искате да ви се случи нещо лошо. Ние не искаме крадци на деца по нашия край.

Господин Панкратио разбра, че няма защо да се спира да преговаря: в известни случаи да говориш на невежи, е все едно да говориш на дърво.

— Излитаме веднага, госпожи и господа. Само да вдигнем стълбичката, и тръгваме.

— Добре, побързайте.

— Вижда се, че новостите не ви харесват — извика господин Панкратио от тераската.

— Не, не ни харесват.

Летящата къща отпътува. Госпожа Лучия бе запалила лампата в кухнята: децата от селото с голямо огорчение наблюдаваха как тази мила светлинка се отдалечава в почти тъмното небе. Жалко. Кой знае кога пак щеше да попадне по техния край такава необикновена играчка.

Господин Панкратио паркира къщата за през нощта на върха на една планина. Преди да отидат да спят, децата получиха позволение да гонят светулки и щурци. Беше много хубаво.

Призори семейство Панкратио бе събудено от гръм. Лаура и Джането изтичаха на тераската, където ги очакваше чудно и страшно зрелище: черни, буреносни облаци обграждаха отвсякъде планината, съгъстяваха се над покрива на летящата къща, сякаш искаха да я смажат.

— Татко! Мамо! Буря! — извикаха децата и се мушнаха в леглото на родителите, където господин Панкратио продължаваше да спи блажено, докато госпожа Лучия, по пенъоар, проверяваше дали вратите, прозорците и капаците са добре затворени.

— Какво има? — запита, събуждайки се най-после господин Панкратио, когато един по-силен гръм разтърси планината, сякаш искаше да я разбие. — Буря ли? Много добре, много добре. Командирът ще се погрижи незабавно...

И както беше по пижама, той се пъкна в килерчето и запали мотора. Къщата се вдигна, като отскочи, грабната веднага от вихрушката и шибана от дъжда.

— Страх ме е — проплака Лаура.

— Всичко в ред ли е? — запита в същия момент господин Панкратио, излизайки от килерчето. Но този път му отговориха само уплашените погледи на четири мънички очи.

— Татко — запита Джането, — сега ще слезем ли?

— Къде, драги лейтенанте?

— Ами... на земята... на сигурно място.

— На земята ли? Да не си луд! Погледни, погледни и ти Лаура.

Като се притискаха до баща си, децата погледнаха надолу от едно прозорче на пода, обикновено покрито с килим. Колко беше далечна, загубена и страшна земята под бесните удари на урагана.

— Къде ще отидем тогава?

Господин Панкратио посочи с пръст:

— По-нагоре.

— Но тъкмо отгоре идва бурята!

Там горе бяха най-черните облаци, извиваха се най-дивите ветрове, избухнаха гръмотевици и светкавици една след друга, една върху друга, в страшна битка.

Но господин Панкратио се усмихна.

— Не се страхувайте, с нашата летяща къща ще стигнем най-сигурното скривалище.

Смълчани, двете деца бяха пъхнали глави в пенъоара на майка си, за да не чуват гръмотевиците, които удряха яростно по стените и караха мебелите да потреперват. В един момент помислиха, че къщата няма да издържи, че ще се пръсне като балонче. Малко след това гръмотевиците сякаш се отдалечиха, шумът от дъжда, който се изливаше по покрива като водопад, спря внезапно. Лаура и Джането чува тракане на прозоречни капаци, а после веселият глас на бащата ги извика:

— Всички по местата за маневра! Всички по местата за маневра!

Това означаваше, че трябва да изтичат на тераската и всеки да заеме мястото си и своя люлеец се стол. Възможно ли беше това? Сред този ад?

— Хайде — рече майката, — трябва винаги да се подчиняваме на командира.

Не им оставаше друго, освен да се подчинят. Но отвориха очи едва когато бяха на тераската. И веднага трябваше отново да ги затворят заслепени.

— Слънцето! Слънцето! Свърши бурята, ура!

— О, не — каза господин Панкратио. — Ето я бурята, там долу под краката ни. Вижте как пълзи, как се мята, за да ни достигне, но няма да успее.

Под краката им тътнеше черният океан на облаците, прекосяван от зигзагообразни светкавици. Около тях и над тях небето бе синьо,

непокътнато, ясно. И слънцето грееше спокойно.

— Винаги има слънце — каза господин Панкратио. — И над най-страшния ураган блести слънцето. Работата е да стигнеш до него. С нашата летяща къща ще пътуваме винаги над бурите, във вечна ведрина. А сега ще приготви ли госпожа Лучия топло какао за екипажа?

Това бяха първият ден и първата нощ от една незабравима ваканция на борда на летящата къща.

РАЗНИ ПРИКАЗКИ ЗА ИГРА

ВЪЛШЕБНИЯТ БАРАБАНЧИК

Имало едно време един барабанчик, който се връщал от война. Той бил беден, нямал нищо друго, освен своя барабан, но все пак бил доволен, защото от много години не се бил връщал у дома си. Отдалеч се чувало как бие своя барабан: таратам, таратам, таратам...

Дълго вървял той и най-накрая срещнал една бабичка.

— Хей, войниче, ще ми дадеш ли една паричка?

— Да ти дам и десет, бабичко, но нямам нито една.

— Сигурен ли си?

— Цяла сутрин търсих по джобовете си и нищо не намерих.

— Я пак погледни, потърси по-хубаво.

— В джобовете ли? Добре, ще потърся, само за да ти доставя удоволствие. Но ще видиш, че... Ха, какво е това?

— Паричка. Видя ли, че имаш?

— Честна дума, не знаех. Наистина чудесно! Вземи, давам ти я от сърце. Ти сигурно имаш повече нужда от мен.

— Благодаря ти, войниче — казала старицата. — И аз ще ти дам нещо в замяна.

— Наистина ли? Само че аз не искам нищо.

— Аз ще ти подаря едно вълшебство: всеки път щом удариш барабана си, всички ще почват да танцуват...

— Благодаря ти, бабо, това е вълшебство и половина!

— Чакай, това не е всичко. Ще танцуват и няма да могат да спрат, докато ти не престанеш да биеш барабана.

— Прекрасно! Още не зная какво ще правя с това вълшебство, но чувствам, че ще ми бъде полезно.

— Ще ти бъде и още как! Сбогом, войниче!

— Сбогом, бабичко!

И войничето потеглило отново към дома си. Вървяло, вървяло... И изведнъж от гората изскочили трима разбойници.

— Кесията или живота!

— Моля, заповядайте, можете да вземете кесията ми. Но ви предупреждавам, че е празна.

— Горе ръцете или ще умреш!

— Подчинявам се, господа разбойници, подчинявам се.

— Къде държиш парите си?

— Може да ги държа и под шапката си...

Разбойниците погледнали под шапката му, но нищо не намерили.

— Може да ги държа и в ухото си...

Погледнали в ухото му: пак нищо.

— Казвам ви, че бих ги държал и на върха на носа си, стига да ги имах.

Разбойниците гледали, търсили, ровили в дрехите на войничето, но, разбира се, не намерили и пукната пара.

— Ти наистина си бил бедняк — казал главатарят им. — Тогава ще ти вземем барабана, за да си подумкаме малко.

— Вземете го — въздъхнало войничето. — Мъчно ми е, че ще трябва да се разделя с него, от толкова години сме заедно, но щом го искате...

— Искаме го!

— Ще ми позволите ли само да го ударя няколко пъти, преди да ми го вземете? Тъкмо ще ви покажа как се бие, а?

— Добре, покажи ни.

— Сега, сега ще ви покажа! — казало войничето. — А вие... (таратам, таратам, таратам)... вие ще потанцувате!

Как се разтанцували тримата разбойници! Като три мечока на панаир.

В началото им било весело, смеели се, шегували се.

— Хайде, барабанчик! Почвай валса!

— Сега полката, барабанчик!

— Подхващай мазурката!

Но скоро започнали да се задъхват. Опитали се да спрат, но не успели. Били страшно уморени, виело им се свят, а вълшебството на барабана ги карало да танцуват, да танцуват, да танцуват...

— Стига!

— Играйте!

— Помощ!

— Играйте!

— Милост!

— Играйте!

— Прости ни!

— Мога ли да си взема барабана?

— Вземи си го, вземи си го... Не ни трябват магьосничества...

— Ще ме оставите ли на мира?

— Ще направим каквото поискаш, само престани да биеш барабана!

Но барабанчикът, понеже бил предпазлив, престанал едва когато ги видял да се просват на земята без сили и без дъх.

— Така няма да можете да ме преследвате!

И си плюл на петите. От време на време, за всеки случай, удрял по няколко пъти барабана. И веднага всичко живо започвало да танцува — зайците в дупките си, белките по клоните, дори и кукумявките в гнездата си, събудени посред бял ден...

Така смелият барабанчик вървял, тичал, вървял, тичал и се приближавал до дома си.

ПЪРВИ КРАЙ

Вървял барабанчикът и си мислел: „Това вълшебство ще ми донесе щастие. Всъщност аз сглупих с тези разбойници. Можех да ги накарам да ми дадат парите си. Дали пък да не се върна?..."

И вече се бил обърнал, за да се върне обратно, когато по пътя се показана пощенска кола.

— Ето нещо за мен.

Конете препусkali и звънчетата на юздите им звънели. Пощалъонът на капрата весело си подсвирквал някаква песничка. До него бил седнал въоръжен стражар.

— Привет, барабанчик! Ще се качиш ли?

— Не, добре съм си и така.

— Тогава се дръпни от пътя, защото трябва да минем.

— Почакайте малко. Първо ще потанцувате.

Таратам, таратам, таратам... Барабанът загърмял. Конете затанцували. Пощалъонът заподскачал на капрата. Стражарят също се разиграл и изпуснал пушката си. Танцували и пътниците.

А трябва да знаете, че тази пощенска кола пренасяла златото на една банка. Три сандъка пълни със злато! Трябва да са били около триста кила. Като продължавал да удря барабана с едната си ръка, барабанчикът — с другата — съборил на пътя сандъците и ги избутал с крак в храстите.

— Танцувайте, танцувайте!

— Стига вече! Не издържаме повече!

— Тогава, махайте се! В галоп! И без да се обръщате!...

Пощенската кола се понесла без скъпоценния си товар. И ето че барабанчикът станал милионер... Вече можел да си построи вила, да живее, без да работи, да се ожени за дъщерята на някой министър. И когато му трябвали пари, можел и да не ходи до банката, нали барабанът му бил под ръка?

ВТОРИ КРАЙ

Вървял, вървял барабанчикът и изведнъж съгледал някакъв ловец, който се готвел да застреля един дрозд. Таратам, таратам, таратам... Ловецът изпуснал пушката и започнал да танцува. А дроздът отлетял.

Войникът продължил пътя си. Вървял, вървял и гледа — един селянин бие магарето си.

— Танцувай!

— Помощ!

— Танцувай! Ще престана, само ако ми обещаеш, че никога вече няма да биеш магарето си.

— Обещавам!

Вървяло, вървяло доброто войниче и удряло барабана си всеки път, когато трябвало да попречи на някакво насилие, на някаква неправда, на някакво зло. А толкова неправди срещал войникът по пътя си, че все не успявал да стигне до дома си. Но пак бил доволен и

си казвал: „Домът ми ще бъде навсякъде, където то ще мога да върша добрини със своя барабан.“

ТРЕТИ КРАЙ

Вървял, вървял... И както вървял, размишлявал:
„Странен барабан! Много ми се иска да разбера как става това чудо.“

Взел палките, огледал ги отвсякъде: приличали на две най-обикновени дървени пръчки.

— Тайната е може би вътре, под кожата на барабана!

С ножа си войничето пробило малка дупка в кожата.

— Само ще надникна вътре — казал си то.

Но барабанът бил съвсем празен.

— Нищо, ще си го нося така.

И поело пак по пътя, весело биейки с палките. Но сега вече зайците, катеричките, птиците по клоните не танцували под ударите на барабана. И кукумявките вече не се будели.

— Таратам, таратам, таратам...

Звукът като че ли бил същият, но вълшебството вече не действало.

И ще повярвате ли? Барабанчикът бил по-щастлив така.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край не ми харесва: как е възможно един толкова весел и щедър барабанчик изведнъж да стане разбойник? Третият край не ми допада: струва ми се, че не е справедливо да се отнема вълшебството на барабана, само за да бъде наказано едно малко, невинно любопитство. Любопитството не е лошо нещо. Ако учените не бяха любопитни, никога нямаше да открият нещо ново. Аз съм за втория край.

ХИТРИЯТ ПИНОКИО

Живеел едно време един Пинокио. Но не този от книгата, а един друг. И той бил от дърво, но не бил същият. Не го бил направил Джебето, той сам се бил направил.

Той също лъжел непрекъснато и при всяка лъжа носът му се удължавал като на прочутото дървено човече. Но все пак бил друг Пинокио и когато носът му се удължавал, той вместо да се плаши, да плаче, да вика на помощ Фейта и тъй нататък, взимал един нож иди един трион и си отрязвал голямо парче от носа. Нали бил от дърво — не чувствал никаква болка.

И понеже лъжел колкото другия и дори повече, скоро къщата му се напълнила с дървени парчета.

— Чудесно — казал си той, — с този хубав сух материал ще си направя мебели, ще си ги направя сам и ще спестя парите за дърводелец.

Речено-сторено. Направил си легло, маса, шкаф, столове, рафтове за книгите, една пейка. Но когато започнал да майстори поставка за телевизор, забелязал, че дървото няма да му стигне.

— Ясно — казал си той — трябва ми една голяма лъжа.

Изтичал навън и започнал да си търси жертва. По тротоара подтичвал един чичо от село, от онези, дето винаги закъсняват за влака.

— Честито! Голям късмет имате.

— Аз ли? Че защо?

— Нима още не знаете? Спечелили сте сто милиона на лотария, преди пет минути го казаха по радиото.

— Не е възможно!

— Как да не е възможно... Извинявайте, вие как се казвате?

— Роберто Бизлунги.

— Ами да! По радиото казаха точно вашето име, Роберто Бизлунги. А какво работите?

— Продавам салам, тетрадки и фенерчета в село Горен Сан Джорджо.

— Тогава няма никакво съмнение, точно вие сте! Сто милиона. Сърдечно ви поздравявам...

— Благодаря, благодаря...

Чичото просто не можел да повярва и бил толкова развълнуван, че трябвало да влезе в една сладкарница и да изпие чаша вода. Едва след като изпил водата, се сетил, че никога не си бил купувал билет от лотарията — значи, има някаква грешка!

Но Пинокио вече се бил прибрал доволен въщи. Лъжата му била удължила носа точно толкова, колкото му трябвало, за да издялка последния крак на поставката за телевизора. Отрязал носа си с триона, заковал крака, рендосал го и готово. За такава поставка, ако трябвало да я купува, щели да хвъркнат двадесет хиляди лири. Как да не се радва, че ги е спестил!

Когато си подредил къщата, решил да започне търговия.

— Ще продавам дървен материал и ще стана богат.

И наистина той така умеел да лъже, че за кратко време станал собственик на голям склад със сто работници и дванайсет счетоводители, които да му правят сметките. Купил си четири автомобила и два автовлака. Автовлаковете му трябвали не за да се разхожда с тях, а за да доставя на купувачите дървения материал. Изпращал и в чужбина, във Франция и в Бурландия.

И все лъжел, лъжел: носът му не се изморявал да расте. И Пинокио ставал все по-богат и по-богат. В неговия склад вече работели

три хиляди и петстотин работници и четиристотин и дваайсет счетоводители, които му водели сметките.

Но за нещастие, от толкоз много лъжи скоро въображението му започнало да се изчерпва. За да намери някоя нова, трябвало да обикаля, да слуша лъжите на другите и да ги повтаря — лъжите на възрастните и лъжите на децата... Но това били все дребни лъжи и от тях носът му растял най-много с по няколко сантиметра.

Тогава Пинокио решил да си вземе един подсказвач с месечна заплата. Подсказвачът седял осем часа на ден в своята канцелария, измислял лъжи, записвал ги на много листчета и после ги давал на господаря си Пинокио.

— Кажете, че църквата „Свети Петър“ сте я построили вие.

— Кажете, че град Форлимпополи е построен на колела и може да се мести където си поиска.

— Кажете, че сте ходили на Северния полюс, че сте изкопали в него дупка и през нея сте минали на Южния полюс.

Подсказвачът печелел доста, но вечер от много измисляне на лъжи го заболявала главата.

— Кажете, че Монблан ви е чичо.

— Че слоновете не спят нито легнали, нито на крак, а изправени на хоботи.

— Че на реката По ѝ е омръзнало да се влива в Адриатическо море и иска вече да се влива в Индийския океан.

Понеже бил станал богат и пребогат, Пинокио вече не си режел сам носа — обслужвали го двама специални работници с бели ръкавици, които режели дървото със златен трион. Той им плащал по две заплати: веднъж, за да работят, и втори път, за да мълчат. Понякога, когато денят бил много успешен, той им поръчвал и по една минерална вода.

ПЪРВИ КРАЙ

Пинокио ставал от ден на ден по-богат. Но не си мислете, че бил скъперник. На подсказвача, например, често правел по някое подаръче — ту ментово бонбонче, ту захарна пръчица, ту пощенска марка от Сенегал...

Целият град много се гордеел с него. На всяка цена искали да го изберат за кмет, но Пинокио не се съгласил, защото не смятал, че може

да поеме такава тежка отговорност.

— Но вие можете да направите много добрини на града ни — му казвали хората.

— И без това ще ги направя. Ще ви подаря детски приют, при условие че ще носи моето име. Ще ви подаря и една пейка за парка, за да могат старите работници да седат, когато са изморени.

— Да живее Пинокио! Да живее Пинокио!

Всички били толкова доволни, че решили да му издигнат паметник. И го издигнали: от мрамор на централния площад. Паметникът представлял как Пинокио, висок три метра, подарява паричка на едно сираче, високо деветдесет и пет сантиметра. При откриването свирел оркестър. Имало и ракети. Бил незабравим празник.

ВТОРИ КРАЙ

Пинокио ставал от ден на ден по-богат и колкото повече забогатявал, толкова ставал по-жаден за пари. Подсказвачът, който вече трудно намирал нови лъжи, отдавна искал от него да му увеличи заплатата. Но Пинокио винаги намирал предлог да му откаже.

— Лесно ви е да искате увеличение! А вчера лъжата ви нищо не струваше: носът ми се удължи само с дванайсет милиметра. От дванайсет милиметра не може да се направи дори клечка за зъби.

— Имам голямо семейство — казал подсказвачът. — А картофите поскъпнаха.

— Но пък козунаците са поевтинели; защо не купувате козунаци вместо картофи?

Накрая подсказвачът намразил своя господар. И заедно с омразата в него се родило желанието да му отмъсти.

— Ще види той — мърморел на себе си подсказвачът, докато запълвал без желание своите листчета.

И ето че на едно от тях, без сам да разбере как, написал:

Авторът на приключенията на Пинокио е Карло Колоди.

Листчето попаднало сред листчетата с лъжите. Пинокио, който в живота си не бил прочел нито една книга, си помислил, че и това е лъжа като всички останали и запомнил тези думи, за да ги издрънка на първия срещнат.

И така, за пръв път в живота си, поради пълното си невежество, той казал истината. Веднага щом я изрекъл, целият дървен материал, роден от неговите лъжи, се разпаднал на ситни стърготини и цялото му богатство се пръснало, сякаш вятърът го бил издухал. Пинокио се намерил отново беден, в своята стара къща без мебели, без дори една носна кърпичка, с която да си изтрие сълзите.

ТРЕТИ КРАЙ

Пинокио ставал от ден на ден по-богат и може би щял да стане най-богатият човек на света, ако един ден, кой знае от къде, не се появило едно човече, което знаело много неща, дори знаело всичко и знаело също, че богатството на Пинокио ще изчезне изведнъж в мига, когато той бъде принуден да каже истината.

— Господин Пинокио, внимавайте много да не кажете някоя истина, дори най-дребната, дори и по грешка, защото иначе лошо ви се пише. Ясно ли е? Добре, добре. Между другото, ваша ли е тази вила?

— Н-не — казал Пинокио.

— Тогава ще я взема аз. Тя е направена тъкмо за мен. А тези складове ваши ли са?

— Н-не — отвърнал с нежелание Пинокио, за да не каже истината.

— Чудесно, тогава ще станат мои...

По същия начин човечето му взело и автомобилите, и автовлаковете, и телевизора, и златния трион. Пинокио ставал все по-мрачен и по-мрачен, но по-скоро щял да си отреже езика, отколкото да каже истината.

— Между другото — казало накрая човечето, — ваш ли е вашият нос.

Пинокио избухнал:

— Разбира се, че е мой! И няма да можете да ми го вземете! Този нос си е мой и само да посмее някой да ми го пипне...

— Това не е лъжа — усмихнало се човечето.

И в този миг всички запаси от дървен материал на Пинокио се превърнали в стърготини, богатството му се разпаднало, задухал страшен вятър и отнесъл всичко, дори и тайнственото човече. Пинокио останал самотен и беден. Няма дори бонбонче против кашлица.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край е грешен, защото е несправедливо Пинокио хитреца, след всички тези измами, да бъде прославен като добър човек. Колебая се между втория и третия край. Вторият е по-духовит, а третият — по-справедлив.

ТЕЗИ НЕЩАСТНИ ПРИЗРАЦИ

На планетата Борт живеели много призраци. Казваме „живеели“, но те по-скоро едва преживявали, с мъка свързвали двата края. Криели се, както всички призраци, в пещерите, в порутените замъци, в някоя изоставена кула, на някой таван. Точно в полунощ излизали от убежищата си и тръгвали по планетата Борт, за да плашат бортианците.

Но бортианците не се плашели. Те били образовани хора и не вярвали в призраци. Ако се случело да ги видят, започвали да им се подиграват и накрая ги принуждавали да побегнат посрамени.

Ако някой призрак например дрънчал с вериги, като се стремял да издава ужасно злокобни звуци, веднага се намирал някой бортианец да му извика: „Ей, призрако, време е да си смажеш веригите!“

Или ако друг призрак, да речем, страхотно разпервал своя бял чаршаф, бортианецът, дори и да бил малък, му се изсмивал: „Хей, призрако, бутни го в пералнята този чаршаф — виж го само на какво прилича?“

На зазоряване призраците се връщали в скривалищата си изморени, измъчени, целият свят им се виждал черен: викали, стенели, оплаквали се.

— Просто да не повярваш! — възмутил се един. — Знаете ли какво ми каза днес една жена, още като ме видя от балкона си? „Пак закъсняваш! — вика. — Часовникът ти нещо изостава. Вие, призраците, нямате ли си часовникари?“

— А на мене какво ми се случи! — обадил се друг. — Оставили ми бележка, забодена с кабарче на вратата:

Уважаеми господин призрако, като завършите разходката си, затворете вратата. Миналата нощ я бяхте оставили отворена и уличните котки изпиха млякото на нашето писенце.

— Вече никой не уважава призраците!

— Никой не вярва в нищо!

— Трябва нещо да се направи!

— Но какво?

Един призрак предложил да организират протестна манифестация. Друг казал да ударят едновременно камбаните по цялата планета, та така ако не постигнат друго, поне да попречат на бортианците да спят спокойно.

Накрая думата взел най-старият и най-мъдрият призрак.

— Госпожи и господа, скъпи приятели — заговорил той, като продължавал да си кърпи стария чаршаф, — няма изход. Бортианците никога вече няма да се плашат от нас. Те свикнаха с нашите шумове и крясъци, знаят всичките ни номера, шествията ни не им правят никакво впечатление. Не, вече няма място за нас... тук.

— Какво значи „тук“?

— Значи: на тази планета. Трябва да я напуснем, да си отидем...

— Да, за да попаднем на някоя, където живеят само мухи и комари.

— Не, не, господа, аз зная една напълно подходяща планета.

— Коя е тя? Как се казва?

— Планетата се нарича Земя. Виждате ли там, горе, онази синя точица? Това е тя. Зная от сигурен източник, че на земята живеят милиони дечица, които само като чуят думата „призрак“, веднага крият главите си под завивките.

— Чудесно!

— Ама дали е истина?

— Чух го — казал старият призрак — от един човек, който никога не лъже.

— Да се гласува! Да се гласува! — чули се виковете от всички страни.

— Какво да се гласува?

— Който е съгласен да се преселим на планетата Земя, да размаха края на чаршафа си. Стойте така да ви преброя... четирийсет... четирийсет хиляди... четирийсет милиона... Има ли против? Един, два... Приема се с огромно мнозинство. Заминаваме!

— А които са против, и те ли?

— Разбира се, малцинството се подчинява на мнозинството.

— Кога заминаваме?

— Утре, веднага щом се стъмни.

На другата вечер, още преди да изгрее първата луна (а около планетата Борт обикалят четиринайсет луни, просто да се чудиш как се въртят, без да се сблъскат!), бортианските призраци се подредили в колона, развели чаршафите си като безшумни криле и... полетели в пространството като рояк бели ракети.

— Ей, да не сгрешим пътя!

— Не се бойте: старецът познава небесните пътища като дупките на чаршафа си...

ПЪРВИ КРАЙ

... След няколко минути, понеже летели със скоростта на светлината, призраците кацнали на Земята, от онази ѝ страна, която в момента била в сянка и където нощта току-що била започнала.

— Сега да се пръснем — казал старият призрак. — Всеки да си избере сам посока и начин на действие. Преди зазоряване ще се намерим пак на това място и ще обсъдим положението. Съгласни ли сте? Фу! Фу!

Призраците литнали в мрака по всички посоки. Когато се върнали за срещата, просто не се побирали в чаршафите си от радост.

— Момчета, каква красота!

— Ех, че късмет!

— Истински празник!

— Кой би повярвал, че още има толкова хора, които вярват в призраци!

— И не само деца! Дори и възрастни!

— И колко учени хора!

— Аз изплаших един с висше образование!

— Аз накъдрих косите на един професор!

— Най-накрая си намерихме подходяща планета. Аз съм за оставането тук!

— И аз!

— И аз!

И този път при гласуването нямало нито един чаршаф против.

ВТОРИ КРАЙ

... След няколко минути, понеже летели със скоростта на светлината, призраците се озовали на голямо разстояние от своята планета Борт. Но в бързината те не забелязали, че начело на ятото им били застанали тъкмо онези два призрака, които били гласували против преселването на Земята. А те, трябва да знаете, всъщност били два земни призрака — бивши жители на град Милано, които миланчани били пропъдили от Земята с градушки гнили домати. Те били кацнали тайно на Борт и се смесили с бортианските призраци. И, разбира се, не искали и да мислят за завръщане на Земята. Но и не можели да признаят, че са нелегални. Затова измислили голяма хитрост. И както я измислили, така и я изпълнили.

Застанали начело на ятото, докато всички мислели, че ги води старият мъдър призрак (а той бил задрямал, както си летял). И вместо да се насочат към Земята, те полетели към планетата Кълвач, отдалечена от Земята на триста милиона милиарда километра и седем сантиметра. Тази планета била населена само от извънредно страхливи жаби. Призраците от Борт се почувствали много добре, поне за няколко века. Защото след това, изглежда, и жабоците от Кълвач престанали да се боят от призраци.

ТРЕТИ КРАЙ

... След няколко минути, понеже летели със скоростта на светлината, призраците от Борт се намерили близо до Луната и вече се

готвели да кацнат на Земята, за да се заловят за работа, когато видели едно друго ято призраци.

— Ей, кои сте вие?

— А вие кои сте?

— Не е честно, ние първи ви попитахме. Отговаряйте!

— Ние сме призраците от планетата Земя. Напускаме я, защото на Земята вече никой не се плаши от призраци.

— И къде отивате?

— Отиваме на планетата Борт. Казаха ни, че там се живее добре.

— Нещастници! Давате ли си сметка какво правите? Ние бягаме тъкмо от Борт, защото там вече няма място за призраци.

— Само това оставаше! Какво ще правим сега?

— Да се съберем и заедно да търсим някакъв свят на страхливци. Все един трябва да е останал в Космоса!

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край е невъзможен: не мисля, че на Земята са останали толкова много пъзльовци. Вторият е забавен, разбира се, не за нещастните жабоци. Аз съм за третия, още повече че при него приказката би могла да има продължение...

КУЧЕТО, КОЕТО НЕ УМЕЕЛО ДА ЛАЕ

Имало едно време едно куче, което не умеело да лае. Не лаело, не мяукало, не мучало, не цвилело, не знаело никакъв животински език. То било едно самотно кученце, кой знае как попаднало в една страна без кучета. То самичко никога нямало да забележи, че му липсва нещо. Но другите животни му обяснили. Казвали му:

— А бе ти, не лаеш ли?

— Не зная... Не съм тукашно...

— Гледай го как отговаря! Не знаеш ли, че кучетата лаят?

— Защо лаят?

— Защото са кучета. Лаят по минаващите скитници, по нахалните котки, по пълната луна. Лаят, когато са доволни, когато се нервни, когато са ядосани. Най-вече денем, но понякога и нощем...

— Може, но аз...

— Но ти какво? Да не си нещо по-особено? Или ти се иска да те пишат във вестника?

Кучето не знаело какво да отговори на тези критики. Не умеело да лае и изобщо не знаело как да се научи.

— Прави като мене — му казал веднъж едно петле, което го съжалило.

И изпяло две-три звучни „кукуругу“.

— Трудно ми се струва — казало кученцето.

— Ами! Много е лесно. Слушай добре и следи как си мърдам човката. Гледай и се опитай да правиш като мен.

Петлето изкукуригало още веднъж.

Кучето опитало и то, но от муцуната му излязло само нещо като „ке-ке“, от което кокошките се разбягали изплашени.

— Не се безпокой — казало петлето, — като начало е много добре. Хайде, опитай пак!

Кученцето се опитало още веднъж, още веднъж и още веднъж. Опитвало се и на следния ден. Упражнявало се тайно, от сутрин до вечер. Понякога, за да се упражнява по-свободно, отивало в близката гора. Една сутрин, когато било в гората, то успяло да нададе едно толкова истинско, толкова хубаво и силно „кукуригу“, че лисицата го чула и си помислила: „Най-сетне едно петле да ме потърси само! Ще изтичам да му благодаря за посещението...“ И наистина се завтекла натам, но не забравила да си вземе нож, вилица и покривка, защото няма по-вкусна закуска за една лисица от едно хубаво петле. И можете да си представите колко била разочарована, когато вместо петле видяла кученцето, което, седнало на опашката си, надавало едно след друго чудесните „кукуригу“.

— А, така ли било! — казала лисицата. — Значи ще ме подмамваш, а?

— Как те подмамвам?

— Така. Накара ме да си помисля, че някое петле се е изгубило в гората, и ме чакаш тук, за да ме хванеш. Добре, че те видях навреме! Това обаче не е честен лов. Кучетата обикновено лаят, за да ме предупредят, че след тях идат ловците.

— Уверявам те, че аз не... аз изобщо не мисля за лов. Дойдох тук да се упражнявам.

— Да се упражняваш ли? В какво?

— Упражнявам се да лая. Почти съм се научило, чуй как го правя...

И изпяло едно звучно „кукуригу“.

Лисицата щяла да се пръсне от смях. Търкаляла се по земята, държала се за корема, хапела си мустаците и опашката. Нашето кученце толкова се засегнало, че си тръгнало, без да каже дума, с наведена муцуна и очи пълни със сълзи.

А там, наблизо, била кацнала една кукувица. Тя видяла кучето и го съжалила.

— Какво са ти направили, кученце?

— Нищо.

— Тогава защо си толкова тъжно?

— Ами защото... защото не мога да се науча да лая. Никой не ми показва.

— Ако е само затова, аз ще ти покажа. Слушай добре как го правя и се опитай да повториш: „Ку-ку... ку-ку... ку-ку...“ Разбра ли?

— Струва ми се лесно.

— Много е лесно. Аз от малка го мога. Опитай: „Ку-ку... ку-ку... ку-ку...“.

— Ку — казало кучето. — Ку.

Опитвало се този ден, опитвало се и на другия. След седмица вече кукало доста добре. Било много доволно и си мислело: „Най-после се научих истински да лая. Вече няма да могат да ми се подиграват.“

Точно този ден открили ловния сезон и много ловци наизлезли в гората. Излезли и такива, дето стрелят по каквото им падне. И славейче да чуят, ще го застрелят! Минал един от тях и дочул от храстите: „Ку-ку... ку-ку...“ Насочил пушката и — бум! бум! — стрелял два пъти.

Сачмите, за щастие, не ранили кучето. Само минали покрай ушите му — „зът-зът“ — като при романите в картинки. Кучето си плюло на петите. Но било много озадачено:

„Този ловец сигурно е полудял, щом стреля и по кучетата, които лаят...“

А в това време ловецът търсел кукувицата. Бил сигурен, че я е убил и си мърморел:

— Откъде се взе този пес? Той трябва да я е откънал!

И за да излее яда си, стрелял по едно мишле, което си било подало главата от своята дупка. Но и него не улучил. А кучето бягало, бягало...

ПЪРВИ КРАЙ

Кучето бягало, бягало и излязло на някаква поляна, където спокойно си пасяла една крава.

— Къде бягаш?
— Не зная.
— Тогава спри се! Тук има чудесна трева.
— Тревата не може да ми помогне...
— Защо, да не си болно?
— По-лошо! Не умея да лая.
— Но това е най-лесното нещо на земята! Слушай мен: „му-у-у... му-у-у... му-у-у...“. Не е ли чудесно?
— Не е лошо. Но не съм сигурно, че тъкмо това ми трябва. Ти си крава...
— Разбира се, че съм крава.
— А аз не съм, аз съм куче.
— Разбира се, че си куче. И какво от това? Нищо не ти пречи да научиш моя език.
— Чудесна идея!
— За каква идея говориш?
— За тази, която ми хрумна сега. Ще науча езика на всички животни и ще склуча договор с някой цирк. Ще имам огромен успех, ще стана богат и ще се ожения за дъщерята на царя. На царя на кучетата, разбира се.
— Браво, добре си го измислил! Е, хващай се на работа! Слушай: „му-у-у... му-у-у... му-у-у...“.
— Му-у-у... — казал кучето.
Наистина не умеело да лае, затова пък много му вървели езиците.

ВТОРИ КРАЙ

Кучето бягало, бягало. Срещнало един селянин.
— Къде бягаш?
— И аз не зная.
— Тогава ела с мен у дома. Тъкмо имам нужда от куче, което да ми пази кокошарника.
— Да дойда, но трябва да те предупредя: аз не умея да лая.
— Още по-добре. Кучетата, които лаят, плашат крадците. А тебе няма да те чуват и щом се приближат, ще можеш да ги ухапеш. Така ще си получават наказанието, което заслужават.
— Добре! — съгласило се кучето. И станало тъй, че кучето, което не умеело да лае, си осигурило завинаги работа, верига и пълна

паница.

ТРЕТИ КРАЙ

Кучето бягало, бягало. Изведнъж се спряло. Отнейде се чул странен глас: „Бау, бау!“.

— Този звук ми напомня нещо — помислило си кучето, — но кое ли е животното, което го издава?

— Бау, бау!

— Дали не е жирафът? Не, трябва да е крокодилът? Кръвожадно животно е това крокодилът. Трябва да се приближа по-предпазливо.

Промъквайки се през храсталаците, кученцето се насочило натам, откъдето се чувало това „бау, бау“, което кой знае защо карало сърцето му да тупка силно под козината.

— Бау, бау!

— Я виж ти, друго куче!

Това било кучето на онзи ловец, който малко преди това стрелял по кукувицата.

— Здравей, куче.

— Здравей, куче.

— Можеш ли да ми кажеш какъв е този твой език?

— Език ли? За твое сведение аз не говоря никакви езици. Аз просто си лая.

— Лаеш ли? Искаш да кажеш, че умееш да лаеш?

— Разбира се. Да не искаш да тръбя като слон или да рева като лъв!

— Научи ме тогава!

— Защо? Не знаеш ли да лаеш?

— Не.

— Тогава слушай и внимавай. Ето така: „бау, бау!“.

— Бау, бау! — повторило веднага нашето кученце. И тайно си мислело, развълнувано и щастливо: „Най-сетне си намерих учителя, който ми трябва!“

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Без никакво колебание аз съм за третия край. Много е важно да си намериш такъв учител, какъвто ти трябва: по-важно, отколкото да

станеш звезда в цирка или да имаш всеки ден пълна паница.

КЪЩА В ПУСТИНЯТА

Имало едно време един много богат господин. Той бил по-богат и от най-богатия американски милиардер. Бил по-богат дори от чичо Скрудж. Бил свръх богат. Притежавал цели складове, пълни с пари от пода до тавана, от зимника до покрива. Монети от злато, от сребро, от никел. Монети от по двацет, от по петдесет, от по сто стотинки. Италиански лири, швейцарски франкове, долари, рубли, злоти, динари. Тонове и тонове монети от всякакъв вид и от всички страни. Книжните си пари пък държал в хиляди куфари, натъпкани и запечатани. Този господин се наричал Пук. Господин Пук решил да си построи къща.

— Ще си я построя в пустинята — казал той, — далеч от всичко и от всички.

Но в пустините няма камъни, с които да се строят къщи, няма тухли, вар, дъски, мрамор. Няма нищо, само пясък.

— Толкова по-добре — казал господин Пук. — Ще си построя къща от пари. Ще използвам монетите вместо камъни, тухли, дъски и мрамор.

Извикал един архитект и го накарал да му начертае план на къщата.

— Искам триста шейсет и пет стаи — казал господин Пук, — по една за всеки ден от годината. Къщата трябва да бъде на дванайсет

етажа, по един за всеки месец от годината. И искам петдесет и две стълбища, по едно за всяка седмица от годината. Всичко трябва да бъде построено от пари, ясно ли е?

— Ще са необходими все пак няколко гвоздеа...

— Нищо подобно. Ако ви трябва гвоздеи, вземете от моите златни пари, стопете ги и направете гвоздеи от злато.

— За покрива ще трябва керемиди...

— Никакви керемиди. Използвайте моите сребърни пари, ще се получи много здрав покрив.

Архитектът начертал плана. За да бъдат пренесени в пустинята всички пари, необходими за построяването на къщата, били използвани три хиляди и петстотин големи камиона.

За работниците опънали четиристотин палатки.

И работата започнала. Изкопали ров за основите и в него вместо железобетон, изсипали цели камиони с монети. След това започнали да зидат стените. Монета върху монета, монета до монета. Монета, малко хоросан и пак монета. Първия етаж иззидали целия от италиански лири. Вторият — от долари и центове.

Дошъл ред на вратите. И тях направили от монети, залепени една за друга. След това — прозорците: никакви стъкла — австрийски шилинги и немски марки, подлепени с турски и шведски банкноти. Покрива, керемидите, комина — всичко направили от монети. Мебелите, ваните, крановете, килимите, стъпалата на стълбищата, решетките на зимника, тоалетната — всичко от монети, монети, монети, само от монети.

Всяка вечер господин Пук пребърквал работниците, които напускали работа, за да бъде сигурен, че не са сложили някоя паричка в джоба или в обувката си. Карал ги да си изплезват езиците, защото когато човек иска, може и под езика си да скрие една стотинка, една пиастра или една песета.

Когато завършили строежа, останали още цели купища пари. Господин Пук заповядал да ги отнесат в зимниците, на тавана, напълнил и много стаи, като оставил само тесни проходи между купчините, за да има къде да се разхожда и да прави сметки.

Всички си отишли: архитектът, главният майстор, работниците, шофьорите на камиони, господин Пук останал сам в своята огромна къща сред пустинята, в своя голям дворец, направен от пари. Пари под

краката, пари над главата, пари наляво, пари надясно, накъдето и да се обърнеш, навсякъде виждаш пари, пари, пари и дори ако се изправеш с краката нагоре, пак виждаш пари. По стените били закачени стотици картини с голяма стойност: да, защото не били истински картини, а пак пари, поставени в рамки, които също били от пари. Имало и стотици статуи, направени от монети — бронзови, медни, железни.

Около господин Пук и неговата къща — в четирите посоки на хоризонта — се простираше безкрайната пустиня. Понякога до него — от север или от юг — достигал вятърът, който блъскал вратите и прозорците, и те издавали вълшебен звук, едно музикално звънтене, в което господин Пук, който имал извънредно тънък слух, успявал да отличи звука на монетите от различните страни на земята: „Ето, това «зън» иде от датските крони, а това «зин» — от холандските флорини... А сега това е гласът на Бразилия, на Замбия, на Гватемала...“.

Когато господин Пук се изкачвал по стълбите, той, без дори да гледа надолу, разпознавал монетите, по които стъпвал, само по това, как те се търкали в подметките на обувките му (той имал извънредно чувствителни крака). И когато се качвал по стъпалата, си мърморел със затворени очи: „Румъния, Индия, Индонезия, Исландия, Гана, Япония, Южна Африка...“

Разбира се, спял в легло, постлано с пари — жълтици за възглавница, а за чаршафи — банкноти от по сто хиляди лири, защити с двоен конец. Сменял чаршафите си всеки ден, защото бил изключително чист човек. Използваните чаршафи прибирал отново в касата.

Преди да заспи, четял книгите от библиотеката си. Но и страниците на книгите му били банкноти от петте континента, грижливо подвързани. Той неуморно прелиствал тези книги, защото бил много образован човек.

Една нощ, когато разглеждан своята книга с австралийски банкноти, господин Пук...

ПЪРВИ КРАЙ

Господин Пук чул, че някой чука на една от вратите на къщата. „Това е вратата от стари немски талери“ — казал си той.

Отишъл да провери и не бил сгрешил. Чукали разбойници.

— Кесията или живота!

— Моля, господа, влезте и вижте — в къщата ми няма нито една кесия.

Разбойниците влезли и дори не погледнали стените, вратите, прозорците, мебелите. Отворили касата, но тя била натъпкана само с чаршафи, а тях, разбира се, не ги интересувало дали те са от лен или от шарена хартия.

В цялата къща, от първия до последния етаж, нямало нито една кесия с пари. Разбойниците видели някакви чудновати купчини в някои от стаите, в зимниците, на тавана, но не разбрали какви са те, понеже било тъмно. А освен това разбойниците са хора с точни намерения, те искали кесията на господин Пук, а пък той нямал кесия.

Разбойниците първо се ядосали, после се разплакали, защото били прекосили цялата пустиня, за да извършат този обир и сега трябвало да се върнат по същия път с празни ръце. За да ги утеши, господин Пук ги почерпил със студена лимонада. И тъй, разбойниците си тръгнали в нощта и сълзите им капели по пясъка. От всяка сълза пониквало едно цвете. На другата сутрин, като се събудил, господин Пук видял от прозореца си чудесна пъстра гледка.

ВТОРИ КРАЙ

Господин Пук чул, че на една от вратите се чука и веднага казал, без да сгреша: „Това е вратата от стари етиопски монети!“

Слязъл да отвори. Чукали две деца, които се били изгубили в пустинята. Зъзвели, умирали от глад, плачели.

— Помогнете ни, господин Пук!

Господин Пук хлопнал вратата под носа им. Но те продължили да чукат. Най-накрая господин Пук се смилил и им казал:

— Вземете тази врата.

Децата взели вратата. Тежала много, но пък била цялата от злато: занесли си я вкъщи и оттогава можели да си купуват мляко с какао и пасти.

После дошли други две бедни деца. Господин Пук и на тях дал една врата. Разнесла се мълвата, че господин Пук бил станал щедър и от всички краища на пустинята и от всички населени области започнали да пристигат бедни хора и никой не си отивал с празни ръце: на едни господин Пук подарил прозорец, на други — стол

(целият направен от монети по петдесет стотинки) и така нататък. След една година вече бил раздал покрива и последния етаж.

Но бедните продължавали да пристигат на върволици от всички кътчета на земята.

„Не знаех, че имало толкова много бедни хора“ — си мислел господин Пук.

И им помагал година след година да разрушават неговата къща. След това отишъл да живее на палатка като бедуин или като курортист от къмпинг. И се чувствал много, много добре.

ТРЕТИ КРАЙ

Една нощ, както си разлиствал книгата, господин Пук открил една фалшива банкнота. Как ли е попаднала там? И... дали пък няма да се намерят и други такива фалшиви? Господин Пук трескаво запрелиствал всички книги от своята библиотека и намерил десетина фалшиви банкноти.

— А може би някъде из къщата има и фалшиви монети? Трябва да проверя?

Както казахме вече, той бил много чувствителен човек. Мисълта, че в някое ъгълче на къщата, в някоя керемида, в някое столче, в някоя врата или стена може да се крие една фалшива монета, не му давала покой.

И така взел да разрушава къщата си, за да търси фалшивите монети в нея. Започнал от покрива и тръгнал надолу, етаж по етаж, и щом откриел фалшива монета, почвал да вика: „Знам коя е, даде ми я онзи лъжец, Еди-кой си...“. Защото познавал всяка своя стотинка.

Намерил много малко фалшиви, понеже винаги бил внимавал с парите си. Но все пак намерил — на всеки понякога се случва да бъде разсеян, нали?

Така малко по малко той разрушил цялата си къща. И ето, останал сред пустинята, седнал на върха на голям куп сребърни, златни и книжни развалини. Нямам желание да строи отново. Но и не му се щяло да изостави парите си. Седял там ядосан. И както седял на върха на своя куп пари, ставал все по-малък и по-малък. Докато накрая сам се превърнал в монета. И то във фалшива монета! И затова, когато хората дошли да вземат всички тези пари, него го изхвърлили сред пустинята.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край е смешен, но е невероятен. Вторият би бил хубав, но и той не е за вярване: този господин Пук не е от онези хора, дето се трогват от чуждото нещастие. Предпочитам третия край, макар че е малко тъжен.

СВИРАЧЪТ И АВТОМОБИЛИТЕ

Имало едно време един вълшебен свирач. Това е стара приказка и всички я знаят. В нея се разказва за един град, завладян от мишките, и за един свирач, който със своята вълшебна свирка накарал всички мишки да се издавят в реката. След това, понеже кметът не искал да му плати, той отново засвирил и извел след себе си всички деца на града.

И в тази история тук се разказва за един свирач. Може и да е бил същият, а може и да е бил друг.

В града обаче нахлули не мишки, а автомобили. Те плъзнали по улиците, по тротоарите, по площадите, по дворовете. Автомобили имало навсякъде: малки като кутийки, дълги като кораби, с ремаркета, с вагончета. Имало автомобили, автовлакове, камиони, камионетки. Имало толкова много, че едва-едва се движели, удряли се, блъскали се с брони, мачкали си калниците, чупели си фаровете. Ставали все повече и повече и накрая станали толкова много, че вече нямало къде да се движат и останали неподвижни. Така хората трябвало да тръгнат пеша. Но това не било толкова лесно, защото автомобилите заемали цялото свободно пространство. Трябвало да ги заобикалят, да ги прескачат, да се провират под тях. И от сутрин до вечер се чувало:

— Ох!

Викал някой пешеходец, който си бил блъснал главата в един багажник.

— Олеле!

— Ох!

Този път викали двама пешеходци, които се били сблъскали, като лазели под един камион. Всички, разбира се, ужасно се ядосвали.

— Това вече не се търпи!

— Трябва да се направи нещо!

— Защо кметът не измисли нещо?

Кметът чувал тези думи и мърморел:

— Как да не мисля, мисля. Мисля денем и нощем. Мислих дори навръх Нова година. Истината е, че нищо не мога да измисля. Не зная какво да направя, не зная какво да кажа. Моята глава да не е по-здрава от другите. Я ме вижте каква лепенка имам!

Един ден в кметството влязло непознато момче. Било облечено в дреха от овча кожа, на краката си имало цървули, а на главата — островърха шапка с дълга панделка. С други думи, приличало съвсем на гайдар. Но на гайдар без гайда. Когато поискало да бъде прието от кмета, пазачът строго му казал:

— Остави го на мира, не му е сега до гайди!

— Но аз нямам гайда.

— Толкоз по-зле. Ако и гайда нямаш, за какво ще те приема кметът?

— Кажу ми, че аз зная как да освободи града от автомобилите.

— Какво? Какво? Слушай, я се махай! Тук такива шеги не минават!

— Заведи ме при кмета и те уверявам, че няма да съжаляваш...

Толкова настоявало и толкова упорствало, че пазачът най-накрая го завел при кмета.

— Добър ден, господин кмете.

— Лесно се казва добър ден! За мен добър ден ще бъде само този, в който...

— ... градът ще бъде освободен от автомобилите. А аз зная как може да стане това.

— Ти ли? Че кой те е научил? Някоя коза ли?

— Няма значение кой ме е научил. Ако ми позволите да опитам, нищо няма да изгубите. А ако ми обещаете едно нещо, до утре

сутринта ще се отървете от всички грижи.

— Да чуем, какво искаш да ти обещаая?

— Трябва да ми обещааете, че от утре нататък на големия площад децата винаги ще могат да играят. И че там за тях ще има люлки, пързалки, въртележки, гумени топки и хвърчила.

— На големия площад ли?

— На големия площад.

— И нищо друго ли не искаш?

— Нищо друго.

— Тогава, дай си ръката. Обещавам. Кога започваш?

— Веднага, господин кмете...

— Хайде, не губи нито минута.

Странното момче не изгубило нито секунда. Бръкнало в джоба си и извадило малка свирка, издялана от черница. И още там, в кабинета на кмета, засвирило чудновата песен. После, без да спира, излязло от кметството, прекосило площада и се запътило към реката...

И само миг по-късно...

— Гледайте! Какво прави тази кола? Тръгна самичка!

— И онази!

— О, но това е моята! Кой ми краде колата? Дръжте крадеца!

— Не виждате ли, че няма никакъв крадец? Всички автомобили са тръгнали сами...

— Набират скорост... засилват се...

— Кой знае къде отиват?

— Колата ми! Спри, спри! Искам си колата!

— Спрете я, ако можете!...

От всички краища на града със страхотен рев и пукотевица от мотори, клаксони, сирени летели автомобили... Профучавали един след друг и то сами, без шофьори.

А след целия този трясък, едва доловимо, но по-силно и упорито от трясъка се чувала — когато човек надавал ухо — чудна, особена песничка...

ПЪРВИ КРАЙ

Автомобилите летели към реката.

Свирачът, без да престава да свири, ги чакал на моста. Когато се появила първата кола, която — така се случило — била колата на

кмета, той изменил мъничко мелодията, прибавил ѝ само една висока нота. Като по даден знак мостът рухнал. Автомобилът цамбурнал в реката и течението го отнесло далеч, далеч. Същото се случило и с втората кола, след нея — с третата и с всички останали. Една по една, две по две, на цели гроздове те потъвали с един последен рев на моторите, с един прощален вой на клаксоните, и течението ги отнасяло далеч, далеч.

По улиците, от които били изчезнали автомобилите, наизлезли доволни и радостни момченцата със своите топки и момиченцата със своите кукли и колички; зацъкали велосипеди на две и на три колела, усмихнати се появили бавачките.

Но хората се хващали за главите, звънели на пожарникарите, протестирали пред полицаите.

— Как може да оставяте този луд да прави каквото си иска! Спрете го, дявол да го вземе! Накарайте този проклет свирач да млъкне!

— Хвърлете него в реката, заедно със свирката му!

— И кметът е полудял! Защо му е разрешил да унищожи чудесните ни автомобили!

— Както са поскъпнали!

— И както е поскъпнало млякото!

— Долу кмета! Да си подаде оставката!

— Долу свирача!

— Искам си колата!

Най-смелите се нахвърлили върху свирача, но се спрели, преди да могат да го докоснат. Във въздуха се издигала невидима защитна стена и смелчаците напразно удряли и ритали по нея. Свирачът изчакал последният автомобил да потъне в реката, след това скочил и той във водата, доплувал до другия ѝ бряг, поклонил се, обърнал се и се скрил в гората.

ВТОРИ КРАЙ

Автомобилите стигнали до реката и един след друг се хвърлили в нея с един прощален стон на клаксона. Последна потънала колата на кмета. По това време вече големият площад гъмжал от деца, които играели. Техните викове заглушавали оплакванията на гражданите,

които били видели как колите им изчезват в далечината, влачени от течението.

Свирачът престанал да свири, вдигнал глава и едва тогава видял заплашителната тълпа, която се приближават към него, и господин кмета, който вървял най-отпред.

— Доволен ли сте, господин кмете?

— Сега ще видиш дали съм доволен! Мислиш, че си свършил добра работа? Знаеш ли ти колко труд и колко пари струва един автомобил? Хубав начин да освободиш града...

— Но аз... но вие...

— Какво ти, какво ние! Ако не искаш да прекараш останалата част от живота си в затвора, надувай свирката и измъкни обратно автомобилите ни от реката. И внимавай, искам ги всичките, от първия до последния!

— Правилно! Точно така! Да живее господин кметът!

Свирачът се съгласил. И послушни на неговия вълшебен инструмент, автомобилите се върнали на брега, пропъдили децата, топките, велосипедите и бавачките и заели отново улиците и площадите. С други думи, всичко станало както преди.

Натъжен, свирачът си тръгнал бавно и никой повече не чул за него.

ТРЕТИ КРАЙ

Автомобилите летели, летели... Към реката като мишките от старата приказка ли? Съвсем не! Летели, летели и в един момент не останал нито един автомобил в града, нито един на големия площад, опразнила се главната улица, освободили се алеите, опустели площадчетата. Къде изчезнали автомобилите?

Ослушайте се и ще ги чуete. Те се движат вече под земята. Със своята вълшебна свирка странното момче било прекарало подземни улици под улиците и подземни площади под площадите. Там се движели автомобилите. Спирали, за да се качат собствениците им, и продължавали. Вече имало място за всички. Под земята — за автомобилите. Над земята — за гражданите, които искали да се разхождат и да говорят за правителството, за футболния мач и за Луната; имало място за децата, които искали да играят, и за жените, които отивали на пазар.

— Колко глупав съм бил — викал радостен кметът, — колко глупав съм бил, че не съм се сетил по-рано!

А на свирача издигнали паметник. Дори два паметника. Един на големия площад горе и един на големия площад долу, между автомобилите, които се движели неуморно в своите подземни пътища.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБРА АВТОРЪТ

Моят край е третият. Трябва ли да обяснявам защо? Мисля, че не.

ОБИКОЛКА НА ГРАДА

Паоло бил много предприемчиво момче. Не можел да стои, без да прави нещо интересно или полезно. Никога не скучаел, защото винаги можел да си измисли някаква игра или някаква работа — изобщо занимание. Бил и много упорит: щом вземел някакво решение, никога не се отказвал от него, никога не оставял започнатото до половина. Един ден, когато нямали училище и той бил останал сам вкъщи, Паоло бързо написал домашните си, разтворил върху масата една голяма карта на града и се загледал в ситната мрежа от булеварди и улици, площади и площадчета, по-гъста в центъра, по-рядка там, където крайните квартали преминавали в полето.

И ето че неусетно пергелът се оказал в ръцете му и с него Паоло очертал върху тази плетеница от линии и петна един голям съвсем правилен кръг. Странна идея се била родила в главата му... Но пък защо ли да не опита? И готово! Решението било взето: ще направи обиколка на града. Но обиколка по правилен кръг. Всеки знае, че улиците вървят на зигзаг, завиват както и когато си искат, изоставят една посока, за да тръгнат в друга. Дори околоръстният път не върви по правилен кръг около града: не са го прокарвали с пергел... А Паоло бил решил да обиколи града по правилен кръг, като следва пътя,

начертан по картата от пергела, без да се отклонява нито на крачка от неговата линия — ясна и точна като сполучлива идея.

По някаква случайност Паоло бил начертал кръга си така, че той минавал точно по тяхната улица. Сложил картата в единия си джоб, а в другия пъхнал една кифла, в случай че огладнее по пътя, и тръгнал...

Излязъл навън. Решил да тръгне наляво. На картата кръгът вървял известно време по улицата, след това я пресичал на място, където нямало пешеходна пътека. Но Паоло не се отказал от намерението си. И той като кръга пресякъл улицата и се озовал пред една желязна врата. Оттам нататък улицата си продължавала по пътя, а кръгът завивал, минавал през една групичка къщи и излизал на малко площадче, от другата им страна. След като хвърлил още един поглед на картата си, Паоло открял вратата. Нямало никого. Влязъл и се намерил в един двор. Прекосил го. А по-нататък? По-нататък имало стълбище, но Паоло не се решавал да се изкачи по него: щял да се намери на последния етаж. А оттам — най-много на покрива. После как ще скача от покрив на покрив?... Една черта с молив лесно минава по покривите, но човек, и то без крила, това е друга работа...

За щастие, над стълбищната площадка имало едно прозорче, Наистина било малко и малко нависоко. Паоло погледнал кръга на картата. Нямало съмнение: за да следва своя кръг, трябвало да мине оттам — друг изход нямало.

Докато се опитвал да се изкатери до прозорчето, зад гърба му неочаквано се чул мъжки глас. Паоло се долепил до стената като уплашено паяче.

— Ей, момченце, къде отиваш? Какво си решил да правиш? Слизай веднага!

— На мен ли говорите?

— Разбира се. Я чакай, да не искаш да задигнеш нещо?... Не, не ми приличаш на крадец. Да не би да правиш гимнастика?

— Не, господине... аз бих искал само да мина в другия двор.

— Спокойно можеш да излезеш, да обиколиш къщата и да влезеш през съседната врата.

— Не... не мога.

— Разбирам: направил си пакост и се страхуваш, да не те хванат.

— Не, уверявам ви, не съм направил нищо лошо...

Паоло огледал внимателно господина, който го бил спрял под прозорчето. Все пак изглеждал добър човек. Имал бастун, но не го използвал, за да го заплашва. Облягал се на него усмихнат. Паоло решил да му се довери и му разкрил плана си...

— Обиколка на града по кръг, нарисуван с пергел? — повторил господинът: — Това ли искаш да направиш?

— Да, господине.

— Но това е невъзможно, момченце. Ако се намериш пред стена без прозорци, какво ще правиш?

— Ще се изкатерия по нея.

— А ако е много висока?

— Ще прокопая дупка и ще мина под нея.

— А като стигнеш брега на реката? Погледни, кръгът на картата ти минава точно там, където реката е най-широка и на това място няма мостове.

— Но аз умея да плувам.

— Ясно, ти си от онези, които не се предават лесно, така ли е?

— Да.

— Намислил си, значи, един план, точен като кръг, начертан с пергел... Е, какво да ти кажа? Опитай!

— Тогава ще ми позволите ли да мина през прозорчето?

— Нещо повече: ще ти помогна. Ето, ще ти направя стъпало с ръце. Стъпи с единия крак, хайде!... И внимавай да не паднеш, като скачаш от другата страна...

— Много ви благодаря, господине! Довиждане!

И Паоло продължил напред. Или по-точно, напред и малко встрани: нали трябвало да върви по кръга, без да направи нито крачка вън от линията, която бил начертал на картата си. И така стигнал в подножието на един паметник. Бронзов кон удрял с копито по мраморната плоча. Един герой, чието име Паоло не знаел, държал с лявата си ръка юздите на коня, а с дясната сочел към някаква далечна цел. Сочел сякаш точно по кръга на Паоло. Какво да прави? Дали да се провере под краката на коня? Или да се прехвърли през главата на героя? Или пък — най-простото — да заобиколи паметника?

ПЪРВИ КРАЙ

Докато размишлявал как да реши тази задача, Паоло погледнал нагоре и изведнъж му се сторило, че конникът си бил навел главата към него. Не много, само колкото да го погледне и да му намигне.

— Започват да ми се привиждат разни неща — прошепнал си Паоло уплашен. Но героят от бронз продължавал да го гледа. Дори си свалил ръката, с която сочел право напред, и му махнал да се качи:

— Хайде! — казал героят. — Качвай се. На този кон има място за двама.

— Но аз... аз...

— Хайде де, не ме карай да губя търпение! Или мислиш, че не мога да препускам по правилен кръг, без да се отклонявам по допирателната? Ела, аз ще ти помогна да направиш своето геометрично пътешествие. Ти го заслужаваш, защото не се спря пред трудностите.

— Благодаря, много ви благодаря, но...

— О, колко се бавиш! При това си голям горделивец. Не ти се иска да ти помагат, а?

— Не е затова...

— Тогава губим време в празни приказки. Качвай се и да тръгваме. Харесваш ми, защото замисляш смели планове и ги изпълняваш, независимо от препятствията. Бързай, конят вече се пробужда... Ти си попаднал тук точно в този ден от годината, когато — не зная по какво вълшебство — ни е позволено да попрепускаме малко, като в добрите стари времена... Ще дойдеш ли или не?

Паоло решил да тръгне. Хванал ръката на героя и се намерил на седлото. Полетели... Ето, градът вече бил под краката им. И върху него се извивал и сияел техният път, един тънък златен кръг, красив и точен като този, който бил начертан от неговия пергел.

ВТОРИ КРАЙ

Докато размишлявал как да реши тази задача, Паоло оглеждал площада, на който се издигал паметникът. Кръгът от картата го пресичал и безгрижно преминавал през една голяма църква с огромен купол. Не му трябвали врати на този кръг! Но какво можел да направи Паоло? Не можел да влезе в църквата през стената, която сигурно била дебела като стена на крепост! Тогава, за да не се отклонява от линията си, трябвало да се покатери по купола. Но лесно се казва! Без въжета и

клинове не би се справил и най-добрият алпинист, и най-умелият и най-смелият катерач. Трябвало да се откаже. Обиколката на града била само една хубава мечта. Улиците на живота никога не са ясни, точни и правилни като геометрични фигури.

Паоло погледнал за последен път героя, който сочел неподвижен и строг от върха на своя паметник към далечната и недостижима цел. След това с бавна и тъжна крачка тръгнал към дома си, следвайки покорно безсмислените и случайни чупки на обикновените улици.

ТРЕТИ КРАЙ

Докато размишлявал в подножието на паметника, Паоло почувствал, че нещо се докосва до ръката му: една ръчичка, по-малка и по-топла от неговата.

— Искам да си отида у дома.

Едно тригодишно дете казало тези думи с несигурно и треперещо гласче. То гледало Паоло със смесено чувство на доверие и страх, надежда и отчаяние. Очите му много искали да се разплачат.

— Къде живееш?

Детето посочило една неопределена точка на хоризонта.

— Искам при мама.

— Къде е майка ти?

— Там.

Но и това „там“ сочело неопределена точка. Било ясно само, че детето се било изгубило в града и не знаело как да намери пътя към дома си. Ръчичката му стискала силно ръката на Паоло и не искала да я пусне.

— Ще ме заведеш ли при мама?

Паоло искал да му каже, че не може, че има по-важна работа, но сърце не му давало да измами доверието на детето. Кръгът ще почака, ще почака пергелът и обиколката на града: ще има време и за тях...

— Ела — казал Паоло, — да вървим да търсим майка ти.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край е за мечтателите. Вторият — за песимистите. Аз съм за третия: харесва ми това, че Паоло е готов да жертва личната си

мечта — красива, но откъсната от живота, — за да помага на тези,
които имат нужда от него.

КОГАТО В МИЛАНО ЗАВАЛЯХА ШАПКИ

Една сутрин в Милано счетоводителят Бианкини отиваше в банката по работа. Беше чудесен ден, нямаше нито капка мъгла, виждаше се дори небето, а на небето, нещо невероятно за месец ноември, грееше слънце. Счетоводителят Бианкини беше доволен и както си вървеше с бързи стъпки, си тананикаше: „Чудесен ден, чудесен ден, направен сякаш че за мен...“

Изведнъж обаче той забрави да пее, забрави да върви и остана с отворена уста, загледан в небето, тъй че един минувач се блъсна в него и му извика:

— Какво зяпате в облаците? Защо не гледате къде вървите?

— Но аз не вървя, аз стоя на едно място... Погледнете!

— Какво да гледам? Нямам време за губене. Къде да гледам? Я! Ха! Я гледай! Какво е това?

— Видяхте ли, какво ще кажете сега?

— Ами това са... това са шапки!

И наистина от синьото небе валиха шапки. Не само една шапка, която да е духната от вятъра. И не само две шапки, които да са паднали от някой перваз. Стотици, хиляди, десет хиляди шапки, които бавно, плавно се спускаха от небето. Мъжки и дамски шапки, шапки с пера, шапки с цветя, войнишки кепета, фуражки с козирки, кожени калпаци,

барети, баретки, зимни ушанки... И не само счетоводителят Бианкини, не само господинът, който се беше блъснал в него, но и много други господа и госпожи се бяха спрели да гледат в небето, беше се спрял и чиракът от фурната, а също и полицаят, който регулираше движението на кръстовището на улица „Мандзони“ и улица „Монтенаполеоне“, ватманът на трамвай номер осемнайсет, а зад него ватманите на номер шестнайсет и на номер едно... Те слизаха от трамваите и се заглеждаха в небето, слизаха и пътниците и всеки казваше по нещо:

— Ах, какво чудо!

— Невиждано!

— Ами, чудо! Сигурно е реклама за козунак!

— Че какво общо имат шапките с козунака?

— Е, тогава е реклама за халва.

— Сега пък халва! Вие си мислите само за ядене! Шапките ядат ли се?

— Ами дали са шапки наистина?

— А, не, звънци на велосипеди са! Не ги ли виждате?

— Приличат на шапки. Но дали човек може да си ги сложи на главата?

— Извинявайте, а вие къде си слагате шапката? На носа ли?

Споровете обаче бързо престанаха. Шапките вече падаха на земята, по тротоара, по платното, по покривите на автомобилите, някои успяваха да попаднат през прозорците в трамвая, други влетяваха в магазините. Хората ги събираха и започнаха да ги пробват.

— Тази ми е широка.

— Пробвайте тази, господин Бианкини.

— Но тази е дамска!

— Ами ще я занесете на жена си.

— Ще се маскирате с нея.

— Хубава работа! Няма да отида в банката с дамска шапка, я!

— Дайте я на мен, ще отива много на баба ми.

— Ще стане и на сестрата на зет ми.

— Аз я взех първи.

— Не, аз бях първи!

Някои бяха награбили по три-четири шапки, за всички членове на семейството си. Дотича и една монахиня, започна да събира баретки за сирачетата.

Но колкото повече хора събираха шапките, толкова повече се засилваше дъждът от шапки. Те покриваха земята, пълнеха балконите. Шапки, шапчици, кепета, такета, бомбета, цилиндри, сомбрера, каубойски шапки, островърхи, закръглени, с лентички, без лентички...

Счетоводителят Бианкини беше насъбрал вече седемнайсет, но все още не се решаваше да си тръгне.

— Не всеки ден ваят шапки, добре е да използвам случая, човек трябва да се запасява за цял живот, още повече че на моята възраст главата вече не расте.

— Дори ще се смаява.

— Как ще се смаява? За какво намекувате? Че ще си изгубя мозъка ли?

— Хайде, хайде, не се обиждайте, господин счетоводителю. Я вземете и това чудесно кепе!

А шапките ваяха и ваяха... Една капна точно на главата на полицая (който, разбира се, вече не ръководеше движението, понеже шапките падаха където си искаха): беше генералска фуражка и всички казаха, че това било добър знак и че полицаят скоро щял да бъде повишен. А после?

ПЪРВИ КРАЙ

Няколко часа по-късно на летище във Франкфурт кацна огромен самолет на компанията „Алиталия“, който беше обиколил света, за да събира най-различни шапки, предназначени да бъдат показани на една специална Международна изложба на шапката.

Кметът на града чакаше на летището, за да приеме скъпоценния товар. Градският оркестър засвири химна „О, ти прекрасна шапко за ценните глави!“, композиран от професор Йохан Себастиан Лудвиг Баховен. Химнът, разбира се, заглъхна по средата, когато изведнъж се разбра, че единствените шапки, донесени във Франкфурт, са шапките на пилота и на останалите членове на екипажа...

Това позволи да бъде изяснена причината за дъжда от шапки, изсипал се над Милано. Международната изложба, естествено, трябваше да бъде отложена за неопределено време. Пилотът, който погрешно бе пуснал над Милано шапките вместо бюлетините, в които се правеше реклама за същата изложба, бе смъмрен строго и наказан да кара шест месеца самолета без шапка.

ВТОРИ КРАЙ

Целия ден продължаваше да се сипе дъжд от шапки.

На следния ден заваляха чадъри.

А на по следния ден заваляха шоколади. И после се заредиха дъждове от хладилници, от перални, от грамофони, от напръстници за бродирание в пакети по сто, от вратовръзки, боички, печени пуйки. Накрая заваляха новогодишни елхи, отрупани с най-различни подаръци. Градът буквално потъна във всякакъв вид богатства. Къщите преливаха. А търговците си скубеха косите, защото отдавна чакаха зимните празници с надежда да спечелят повече пари.

ТРЕТИ КРАЙ

До четири часа следобед валяха шапки. В четири на главния площад вече имаше планина, по-висока от катедралата. Входът на централната галерия беше затрупан от сламени шапки. А в четири и една минута се изви силен вятър. Шапките се затъркаляха по улиците все по-бързо и по-бързо, докато накрая полетяха към небето, като се закачаха по трамвайните жици.

— Отиват си! Отиват си! — викаха хората.

— Защо си отиват?

— Може би летят към Рим?

— Как разбрахте? Те ли ви го казаха?

— Ами, в Рим, погледнете — отиват към Комо!

Шапките се издигнаха над покривите като огромно ято ластовици и отлетяха. Никой не разбра какво стана с тях, защото не паднаха нито в Комо, нито в Бусто Арзицио. Шапкарите в Милано си отдъхнаха: бяха изживели тежък ден, горките!

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият е много обикновен, а вторият — прекалено загадъчен. Третият би бил добър, но не обяснява причината за дъжда от шапки. Но пък, между нас казано, има ли нужда от обяснения? Този дъжд от шапки трябва да е много приятна гледка и изразява една надежда: надеждата, че от небето върху главите ни няма да завалят по-опасни неща...

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО НА РИНАЛДО

Един ден Риналдо падна от велосипеда си и се върна вкъщи с голяма подутина на челото. Леля му, с която той живееше (понеже родителите му бяха заминали за Германия да търсят работа), ужасно се уплаши. Тя беше точно от онези лели, които постоянно се плашат.

— Риналдо, миличкия ми, какво се е случило?

— Нищо лошо, лельо Роза. Паднах от колелото и толкова.

— Боже мой, как се уплаших!

— Но ти дори не си ме видяла като паднах!...

— Точно затова!

— Друг път, преди да падна, ще те извикам.

— Риналдо, не бива да се шегуваш с тези неща! По-скоро ми кажи защо си вкарал колелото вкъщи.

— Вкъщи ли? Не е вярно, оставих го на входа, както винаги.

— Тогава чие е това колело?

Риналдо се обърна натам, накъдето сочеше леля му, и видя едно червено колело, подпряно до стената в кухнята.

— Това ли? Не е мое, лельо Роза. Моето е зелено.

— Вярно, че е зелено. Ами тогава? Не може да е влязло само!

— Разбира се. Може би са го донесли призраците?

— Риналдо, не говори за призраци, моля те!

— А е чудесно колело.

Леля Роза изпищя.

— Виж, още едно!

— Вярно! И то е чудесно!

Госпожа Роза кършеше ръце, изплашена повече от всякога.

— Но откъде изникват тези колела?

— Не знам — каза Риналдо. — Истинска загадка! Дали няма някой велосипед и в спалнята? Ами да, гледай, лельо Роза. Станаха три. След малко, ако продължават, къщата ще се напълни с колела...

Риналдо трябваше да си запуши ушите при новия писък на леля си. Защото едва беше произнесъл думата „колела“ и къщата се беше напълнила наистина с велосипеди. Само в банята бяха дванайсет, както установи леля Роза, когато надникна уплашено там: две от тях бяха във ваната.

— Стига, Риналдо — въздъхна бедната жена, като се тръшна уморена на стола, — стига, не мога повече!

— Как стига? Какво съм виновен аз? Да не би аз да ги произвеждам? Аз и тротинетка не мога да направя...

Зън! Зън!

И една чудесна тротинетка изникна на масата, толкова нова, че колелата ѝ още бяха увити в хартия, звънчето ѝ весело звънеше, сякаш казваше: „И аз съм тук!“.

— Риналдо, моля ти се!

— Лельо Роза, наистина ли мислиш, че аз съм причината за това, което става?

— Разбира се, дете мое. Искам да кажа: разбира се, че не мисля, Риналдо. Но все пак те моля, бъди предпазлив: не произнасяй вече думата „колело“, нито думата „тротинетка“.

Риналдо се разсмя:

— Ако само това е причината, мога да говоря за друго. Например мога да говоря за будилници или за студени дини. Или за шоколадови торти и гумени ботуши.

Лелята припадна.

С всяка дума, която излизаше от устата на Риналдо, къщата се изпълваше с будилници, дини, торти, ботуши. Тези странни и невероятни предмети се появяваха от нищото, като призраци.

— Лельо! Лельо Роза!

— А? Какво има? О-о-ох! — изрече лелята, като дойде на себе си. — Риналдо, мили племеннико и мили синко, за бога, седни и замълчи! Нали обичаш леля си? Седни и не мърдай! Отивам да извикам господин Де Магистрис, дано той разбере нещо!

Този господин Де Магистрис беше пенсиониран учител, който живееше от другата страна на двора. Когато леля Роза не можеше да разреши някой въпрос, тичаше при него и той никога не отказваше да я изслуша и да ѝ помогне. Само старите хора умеят да бъдат толкова щедри и толкова търпеливи. И този път учителят не ѝ отказа.

— Казвай, момчето ми, какво има?

— Добър вечер, господин учителю. — Нищо не разбирам. Изглежда, че в тази къща има ду...

Но още преди да каже думата „духове“, леля Роза му запуши устата с ръка.

— Недей, Риналдо, недей тази дума! Всичко друго, само не духове.

— Госпожо — намеси се господин Де Магистрис, — бихте ли ми обяснили по-добре, искам да разбера какво става.

— Няма какво да се разбира! Паднал е от колелото и си е ударил главата. И оттогава, щом изрече някое име на предмет и той...

— Ето, господин Де Магистрис — каза Риналдо. — Казвам: „котка“.

— Мяу — измюка котката изпод един стол до печката.

— Ха! — възкликна учителят. — Хм! Разбирам!

— Видяхте ли? А родителите му са в Западна Германия. Такава болест...

— Каква болест! — запротестира Риналдо. — Аз мисля, че дори е много удобно. Ако ми се яде сладолед с фъстъци... Плъос! И ето го сладоледът, готов, в стъклена купичка.

— Изглежда чудесен — каза учителят. — Но къде е лъжичката?

— Лъжичка — каза Риналдо. — И още един сладолед с лъжичка, така ще има и за двама ни. А ти, лельо, не искаш ли?

Но леля Роза не отговори: беше припаднала за втори път.

ПЪРВИ КРАЙ

След като грижливо дояде своя сладолед, господин Де Магистрис продължи разговора.

— И така — каза той, — нашият Риналдо, няма значение по какви причини, вероятно вследствие на падане от велосипед, е придобил изключителна свръхспособност, която му позволява да създаде каквито си иска предмети, само чрез простото произнасяне на съответната дума.

— О, чудо! — възкликна госпожа Роза.

— Да, госпожо — каза учителят, — всички чудеса на земята ще бъдат ваши.

— Как така?

— Как така ли? Много просто. Риналдо ще каже: „един милиард“ и ще станете милиардери. Ще каже: „вила с басейн“ и всичко ще бъде готово, ще трябва само да си облечете банските костюми. Ще каже: „кола и шофьор“ и ще можете да потеглите. Вече няма да става нужда родителите му да търсят работа в чужбина. И може би Риналдо ще си спомни за своя стар приятел, учителя, и ще поръча за него... Чакай, чакай! Не казвай нищо... Куче, това трябва да кажеш. Едно мило кученце, нито много младо, нито много старо... То ще ми бъде приятел. Разбирате ли, скучно ми е да стоя винаги сам вкъщи...

— Кученце на средна възраст! — каза Риналдо. И кученцето вече весело лаеше, като се мъчеше да се покатери по панталоните на господин Де Магистрис, който го гледаше просълзен от радост.

ВТОРИ КРАЙ

С две думи, учителят Де Магистрис обясни каква беше причината за чудото.

— И внимавайте — каза той. — Никому нито дума. Животът на Риналдо е в опасност.

— Боже мой! Защо?

— То е ясно защо: неговата свръхспособност може да му донесе несметни богатства. Ако това се разчуе, кой знае колко престъпници ще се опитат да отвлекат Риналдо, за да използват неговата дарба.

— Боже мой, Боже мой, какво нещастие!

Лелята и племенникът ѝ обещаха да мълчат.

— Утре — каза учителят, преди да си тръгне, — ще решим какво ще правим.

— Да, утре.

Но трябва да знаете, че този господин Де Магистрис живееше двоен живот: през деня беше пенсиониран учител, а през нощта — шеф на гангстерска банда, която обираше банките в цяла Европа. Де Магистрис се обади по телефона на своите хора, организира отвличането на Риналдо и го накара да повтаря думата „злато“, докато не се напълниха десет камиона. След това се качи на първия, натисна клаксона и избяга. Никой повече не го видя. Риналдо пък от много повтаряне на думата „злато“ си беше изгубил гласа. А когато отново проговори, свръх способността му беше изчезнала. Все пак леля Роза успя да спечели малко пари, като продаде всички велосипеди, будилници, дини и тъй нататък.

ТРЕТИ КРАЙ

След като си изяде сладоледа, Риналдо си поръча още един. Но го поръча толкова бързо, че вместо да се спусне полека на масата, сладоледът му падна на главата. Ако беше само сладоледът — нищо страшно. Но на главата му падна и стъклената купичка. Тя улучи точно подутината, която Риналдо беше получил при падането от велосипеда. И ударът беше съдбоносен. От този миг нататък Риналдо напразно изброяваше най-различни предмети: не се появи повече нищо — нито автомобил, нито дори пържено картофче.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Третият край, колкото и да е смешен, ми се струва най-логичен. Първият е много сладникав, а вторият — много горчив.

КОТАРАКЪТ ПЪТНИК

Веднъж във влака, който пътува от Рим за Болоня, се качи един котарак. По влаковете често се виждат котки, но в повечето случаи те са или в кошница, или в кутия с дупка, за да могат да дишат. По влаковете се срещат дори скитащи котки, попаднали там случайно, тръгнали на лов за мишки. Но котаракът, за който говорим, беше котарак пътник и пътуваше самостоятелно.

Държеше черна чанта под мишница като адвокат, но не беше адвокат, беше си котарак. Носеше очила като счетоводител, но не беше счетоводител, беше си котарак и имаше отлично зрение. Беше облечен с палто и шапка като някой елегантен господин, но не беше елегантен господин, беше си котарак.

Влезе в едно купе от първа класа и като видя свободно място до прозореца, настани се там. В купето вече седяха трима души: една дама, която отиваше в Арцо при сестра си, един търговец, който отиваше по работа в Болоня, и един младеж, който не се знае къде отиваше. Влизането на котарака предизвика разговор.

— Какво хубаво коте! — възкликна дамата. — Мац-пис-пис... Пътуваш си самостоятелно, като редовен пътник, нали?

Търговецът каза:

— Дано няма бълхи!

— Не виждате ли, че е съвсем чистичко — отвърна дамата.

— Да се надяваме, че... Трябва да ви кажа, мила госпожо, че аз съм алергичен към котките. Да се надяваме, че няма да ме зарази с хрема.

— Но то не е болно от хрема, как ще ви зарази?

— Аз много лесно се заразявам, скъпа госпожо, заразяват ме дори когато не са болни.

— Мац-пис-пис... Дошло си да запазиш място на господарката си, нали, котенце?

— Мяу!

— О, какво хубаво гласче! Какво ли искаше да каже?

За пръв път се обади младежът:

— Каза, че няма господари и че е свободен и независим котарак.

— Ах, че интересно!

— Значи е котарак скитник — отбеляза намръщен търговецът. — Дано не ме зарази с морбили!

— Как с морбили? — възкликна дамата. — Котките не боледуват от морбили и освен това от морбили се заразяват само децата.

— Скъпа госпожо, аз никога не съм боледувал от морбили. А знаете ли, че е много по-опасно, когато един възрастен човек се зарази от морбили?

Влакът потегли и след малко мина кондукторът.

— Билетите, моля!

Дамата отвори чантичката си.

— Ох, къде съм си сложила билета... Почакайте, трябва да е тук... А, ето го, слава богу!

— Благодаря, госпожо. А билет за котарака?

— Но котаракът не е мой!

— Ваш ли е, господине?

— Само това липсваше — измърмори търговецът. — Не мога да понасям котките. Кръвното ми налягане се повишава от тях!

— Не е и мой — каза младежът. — Това е котарак, който пътува самостоятелно.

— Все пак, той трябва да има билет.

— Не го събуждайте, нека спи... Толкова е красив, погледнете муцунката му!

— Муцунка или не, той трябва да има билет!

— Мац-пис-пис — повика го дамата. — Хайде, котенце, хайде, миличко, погледни кой е тук...

Котаракът отвори едното си око, след това другото и измяука:

— Мяу!

— На всичко отгоре и протестира! — обади се търговецът. — Ама че работа! Защо не пътува в спален вагон, като толкова иска...

— Той не протестира — обясни младежът. — Каза: „моля за извинение, бях се унесъл...“.

— Аха, бил се унесъл!

— Да, изглежда, че обича да употребява такива изтънчени думи.

— Мяу! Мяу! — обади се отново котаракът.

— Каза: „моля, ето моят билет“ — преведе младежът.

— Проверете го внимателно — каза търговецът на кондуктора, — много хора пътуват в първа класа с билети за втора!

— Билетът е редовен, господине.

— Мяу, мяу, мяу — измяука настоятелно котаракът.

— Каза, че му се струват обидни вашите намеци — обясни младежът, — но щял да се въздържи заради белите ви коси...

— Какви бели коси? Аз съм плешив!

— Мяу, мяу!

— Каза: „Виждам, че сте плешив, но ако имахте коси, щяха да бъдат бели.“

Дамата въздъхна:

— Вие разбирате езика на котките! Как успявате?

— Много просто, човек трябва само да се постарее.

— Мяу, мяу?

— О, колко е бърлив този котарак! — измърмори търговецът. — Изобщо не млъква!

— Какво каза, какво каза? — обърна се дамата към младежа.

— Попита дали няма да ви смущава, ако запали цигара.

— Не, разбира се, не, миличък... Ой, погледнете, предлага ми цигара... Как хубаво я запали! Прилича на истински! Искам да кажа, на истински пушач.

— Щом пуши, значи е пушач! — изръмжа търговецът. — Да не искате да е ловец на лъвове!?

— Мяу, мяу!

— Каза: „прекрасен ден. Вчера не беше толкова приятен. Дано утре бъде толкова хубаво, колкото е днес. Надалеч ли пътувате, господа? Аз отивам във Венеция по лична работа“.

ПЪРВИ КРАЙ

Става явно, че младежът е вентролог, тоест умее да говори с корема си, че е фокусник и илюзионист. Всичко е изиграл сам.

ВТОРИ КРАЙ

Разбира се, че котаракът не е истински котарак, а котарак робот: една много скъпа играчка, която ще се продава за Нова година.

ТРЕТИ КРАЙ

Всичко е измислено. А би било хубаво един ден човек да може да говори с животните. Ако не с всички животни, то поне с котките!

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Аз съм за края, който още не съществува. Винаги гледам в бъдещето.

ОГРОМНИЯТ МОРКОВ

Това е приказката за най-големия морков на света. Тя е била разказана вече по най-различни начини. В някои страни я разказват за ряпа, в други — за цвекло. Но при мен нещата се случиха така.

Веднъж един градинар посади моркови. Грижеше се за тях съвестно, правеше всичко, което трябваше да се прави, и когато му дойде времето, отиде в градината и започна да вади моркови от земята. Както работеше, стигна до един морков, който беше много по-голям от другите. Дръпна веднъж, дръпна втори път, но морковът не се показваше. Опита най-различни начини, напразно! Най-сетне взе решение и повика жена си.

— Джузепина!

— Какво има, Оресте?

— Ела за малко, има един дяволски морков, който не иска да излезе. Виж, ето го...

— Изглежда наистина голям.

— Хайде да направим така: аз ще дърпам листата на моркова, а ти ще ми помагаш, като ме дърпаш за дрехата. Хайде, готова ли си? Дърпай!

— По-добре да те дърпам за ръката, защото дрехата ще се скъса!

— Добре! Хайде! Нищо не става! Я, извикай и сина... Дъх не ми остана!

— Ромео! Ромео! — извика жената на градинаря.

— Какво има, мамо?

— Ела за малко. И побързай...

— Трябва да си напиша домашното.

— После ще го напишеш, сега ела да помогнеш. Има един морков, който не ще да излезе. Аз ще дърпам татко ти за тази ръка, ти го дърпай за другата, а той ще дърпа моркова и да видим какво ще стане...

Градинарят си плю на ръцете.

— Готови ли сте? Хайде, сега, едно, две, три! Да-вай! Да-вай! Да-вай! Не става!

— Тоя ще е най-големият морков на света — каза Джузепина.

— Да извикам ли и дядо? — предложи Ромео.

— Добре, извикай го — каза градинарят. — Без сили останах!

— Дядо, дядо! Ела за малко... И побързай!

— Бързам, бързам, колкото мога... На твоите години и аз тичах... но сега... Защо ме викате?

Дядото вече се беше задъхал, още преди да започне работа.

— Заради най-големия морков на света — му каза Ромео. — Трима души не можем да го измъкнем. Ще дръпнеш ли веднъж?

— И два пъти ще дръпна... Как ще стане?

— Така — каза Ромео. — Ти, дядо, ще ме хванеш за ръката и ще дърпаш, аз ще дърпам едната ръка на татко, а мама — другата. Татко ще дърпа моркова и ако и този път не излезе...

— Добре — каза дядото. — Почакайте малко.

— Какво правиш?

— Оставям си лупата на този камък. Така. Не може да се вършат две неща наведнъж: или ще пуша, или ще работя, нали?

— Хайде сега — каза градинарят. — Държите ли всички? Готови ли сте? Да-вай! Дър-пай! Хай-де!

— Да-вай!

— Ай!

— Какво стана, дядо?

— Не виждаш ли, паднах на земята! Хлъзнах се и паднах. И на всичко отгоре седнах върху лулата си...

Нещастният старец пъшкеше, а панталонът му отзад пушеше.

— Нищо не става — каза градинарят. — Ромео, я отскочи до съседа Андреа и го помоли да дойде на помощ.

Ромео се замисли. След това предложи:

— Да му кажа ли да доведе и жена си и сина си?

— Да — кажи му — отговори бащата. — Я го виж какъв морков... Такива неща ги снимат за вестниците...

— Да извикаме телевизията? — предложи Джузепина.

Но предложението беше отхвърлено.

— Каква ти телевизия! — измърмори градинарят. — Първо да го измъкнем!

И така, дойде съседът Андреа, дойдоха жена му и синът му, който беше на пет години и не можеше да бъде много полезен...

В това време новината се беше разчула из селото и много хора вече се бяха запътили към градината, като си говореха и се смееха.

— Ами, морков — казваше един. — Сигурно е кит!

— Че нали китове живеят в морето?

— Не всички, видях един на панаира.

— Аз пък видях един в една книга.

Те се убеждаваха един друг.

— Хвани се и ти, Джероламо, ти си по-силен.

— Аз не обичам моркови, предпочитам картофи.

— А аз обичам мекици със захар.

Приказваха, приказваха, дърпаха, дърпаха, а слънцето вече клонеше към залез...

ПЪРВИ КРАЙ

А морковът не се показваше. Цялото село дойде да дърпа: напразно. Надойдоха хора от близките села: пак напразно. Надойдоха хора и от по-далечните села: все така нищо. Най-накрая се разбра, че огромният морков пресича цялото земно кълбо и че от другата страна има един друг градинар и други хора, които дърпат, така че се получава като теглене на въже.

ВТОРИ КРАЙ

Дърпаха, дърпаха и наистина се показа нещо, но не беше морков: беше тиква. А в тиквата седяха седем джуджета обуцари и зачукваха подметки.

— Що за обноски са това? — запротестираха джуджетата. — Нямате право да ни вземате къщата и работилницата. Върнете ни под земята!

Хората се уплашиха и побягнаха.

Избягаха всички, освен дядото. Дядото каза на джуджетата:

— Имате ли кибрит? Угасна ми лулата.

Дядото и джуджетата се сприятелиха.

— Още малко и ще дойда и аз да живея във вашата тиква. Ще се намери ли местенце и за мен?

А отдалеч Ромео му извика:

— Ако отидеш, дядо, и аз искам да дойда с теб!

Викна и Джузепина:

— Ромео, ако отидеш, и аз ще дойда!

Викна и градинарят:

— Джузепина, ако отидеш, и аз ще дойда!

Джуджетата се ядосаха и от яд отново потънаха под земята заедно с тиквата си.

ТРЕТИ КРАЙ

Дърпаха, дърпаха... сговорна дружина планина повдига. Морковът се показваше сантиметър по сантиметър. Беше толкова голям, че за да го откарат на пазара, трябваше да намерят двайсет и седем камиона и една ръчна количка.

Няма невъзможни неща, когато хората работят заедно в мир и съгласие.

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Първият край е така, за да се посмеем. Вторият някак обръща наопаки приказката. Третият е най-кратък, но съдържа поука. Зная, че вече не се пишат приказки с поука... но за един път може...

ТАКСИ ЗА ЗВЕЗДИТЕ

Една вечер шофьорът на такси Пепино Компаньони от Милано привършваше работа и караше бавно колата си към гаража на такситата, надолу, към Порта Дженова. Не беше съвсем доволен, защото този ден беше имал малко клиенти и някои от тях много досадни, като онази госпожа, която го накара да чака четирийсет и осем минути пред някакъв магазин, и на всичко отгоре един полицай го глоби. Затова, като се прибираще, все пак гледаше минувачите. И наистина, ето че един господин му маха да спре.

— Такси! Такси!

— Заповядайте, господине — веднага спря Пепино Компаньони.
— Но да знаете, това ми е последният курс, отивам към Порта Дженова. Ако ви е на път, качвайте се.

— Вървете където искате, но бързо.

— Как може, ще отидем където искате вие, стига да не ме отклонявате много.

— Тръгвайте и вървете все направо!

— Добре, господине.

Пепино Компаньони натисна педала на газта и потегли. Но докато караше, поглеждаше от време на време в огледалцето своя пътник. Странен човек: „Вървете където искате, вървете все

направо...“ Лицето му не се виждаше ясно, скриваха го вдигнатата яка на палтото и периферията на шапката. „Олеле — мислеше си Пепино, — да не би да е крадец? Я да видя дали някой не ни преследва... Не, май че никой няма. Не носи куфар, нито чанта. Само едно пакетче. Ето, сега го разтваря. Какво ли има вътре?... Какво е това? Прилича на шоколад. Да, точно така, син шоколад: къде се е чуло и видяло син шоколад?... Но пък го яде... Е, всеки си има различен вкус. Карай, Пепино, почти стигнахме... О! Какво става! Ей... Какви са тия работи? Къде отиваме? Ей, какво правите, какви ги измисляте?...”

— Не се безпокойте — отговори остро пътникът. — Карайте все напред!

— За какво „напред“ ми говорите? Не мога вече нито напред, нито назад! Не виждате ли, че летим! Помощ!...

Пепино Компаньони изви рязко волана, за да не се блъсне в телевизионните антени на върха на един небостъргач. След това продължи да протестира:

— Какво сте намислили? Какви са тия номера?

— Не се страхувайте, няма да се случи нищо!

— Как нищо, как нищо! Това за него е нищо! Всеки ден ли летят таксите! Я виж, летим над катедралата, ако паднем, ще се нанижем на някой от тези шипове и край!... По дяволите! Що за шега ми погаждате?

— Би трябвало да видите сам, че тук не става дума за шега — отговори пътникът. — Летим и толкова!

— Как „толкова“! Моето такси да не е ракета?

— В този момент приемете, че е космическо такси!

— Как космическо! Та аз нямам дори разрешително за пилот! Заради вас ще ми тръснат такава глоба! И бих искал да знам как така летим!

— Много просто. Виждате ли това синьо вещество?

— Да, видях го вече, видях и че изядохте едно парченце.

— Точно така, трябва да се погълне едно парченце, за да започне да действа. Това е антигравитационен двигател, с който може да се достигне скоростта на светлината плюс един метър.

— Всичко това е чудесно. Но аз трябва да се върна у дома, драги господине. Живея до Порта Дженова, а не на Луната.

— Но ние не отиваме на Луната.

— А, така ли? А къде, моля, отиваме?
— На седмата планета на звездата Алдебаран. Там живея аз.
— Много се радвам, но аз живея на Земята.
— Вижте какво, ще ви обясня: аз не съм земен жител, аз съм алдебаранец. Гледайте!
— Какво има да гледам?
— Тук, виждате ли третото ми око?
— Ха! Наистина имате три очи!
— А сега погледнете ръцете ми. Колко пръсти имам?
— Един, два, три... шест... дванайсет. По дванайсет пръста на всяка ръка!?!
— Да, дванайсет. Сега убедихте ли се? Бях изпратен с мисия на Земята да видя как вървят нещата при вас и сега се връщам да докладвам на моята планета.
— И добре правите, това е ваш дълг, всеки трябва да се връща у дома си. А аз? Как ще се върна?
— Ще ви дам едно парченце да сдъвчете и за един миг ще се върнете в Милано.
— А защо ви трябваше да се качвате на такси?
— Защото исках да пътувам седнал. Това достатъчно ли ви е? Вижте, вече пристигаме!
— Да не би тази топка да е вашата планета?
Но „тази топка“ за няколко секунди се превърна в огромно кълбо и към неговата повърхност с невероятна скорост се спускаше таксито на Пепино Компаньони.
— Там, наляво — заповяда пътникът. — Ще кацнем на този площад.
— Добре че виждате площад, защото аз виждам само една поляна.
— Няма поляни на моята планета.
— Тогава ще е площад, боядисан в зелено.
— Хм! Я слезте малко по-ниско... слезте... така... Кълна се в Алдебаран...
— Аз какво ви казвах? Видяхте ли, че е трева! А онези кои са?
— Кои онези?
— Онези гигантски кокошки, които тичат към нас с лъкове и стрели.

— Лъкове? Стрели? Гигантски кокошки? Такива неща няма на моята планета!

— А, така ли? Тогава знаете ли какво ще ви кажа...

— Тихо, зная. Заблудили сме се. Оставете ме да си помисля малко.

— Мислете бързо обаче. Защото тези птици пристигат. Ззззт! Чухте ли? Това беше стрела! Бързо, господин алдебаранецо, яжте от своя син шоколад! Да бягаме, да се спасяваме, да си вдигаме чуковете, защото Пепино Компаньони иска да си върне кожата в Милано цяла, а не надупчена, разбрахте ли?

Алдебаранецът побърза да отхапе от тайнственото вещество, което Пепино Компаньони наричаше „син шоколад“.

— Гълтайте! Гълтайте, без да дъвчете, по-бързо! — извика шофьорът на такси.

ПЪРВИ КРАЙ

Таксито излетя тъкмо на време, но една стрела улучи дясната задна гума, която се сплеска с едно дълго „ПУУУУУФФФФ“.

— Чухте ли? Спука се! — извика Пепино Компаньони. — И да знаете, че ще ви я пиша в сметката.

— Ще платя, ще платя! — отговори алдебаранецът.

— Сега добре ли изчислихте? Да не се озовем на някоя друга дива планета?

Но алдебаранецът в бързината не можеше да определя много точно дозите. Космическото такси дълго се лута насам-натам из галактиките, докато най-сетне налучка планетата на алдебаранеца. Но когато пристигнаха, тази планета се оказа толкова красива, жителите ѝ — толкова мили, вареният син ориз (местен специалитет) — толкова вкусен, че Пепино Компаньони вече не бързаше да се върне в Милано. Остана там петнайсет дни и всеки ден му носеше ново чудо. Записа си всичко, което видя и когато се върна на Земята, издаде книга, илюстрирана с двеста фотографии. Книгата му беше преведена на деветдесет и седем езика и за нея той получи Нобелова награда. Днес Пепино Компаньони е най-прочутият шофьор-писател-изследовател в цялата Слънчева система.

ВТОРИ КРАЙ

Таксито излетя и понеже беше много по-бързо от стрелите, които ги преследваха, скоро се намери във от безопасност.

— Изглежда и вие не сте много опитен в междузвездното пространство — забеляза Пепино.

— Гледайте си колата — измърмори алдебаранецът. — За другото ще му мисля аз.

— Добре, но мислете правилно.

Летяха още няколко минути със скоростта на светлината (плюс един метър) и изминаха неизчислими разстояния. Накрая на пътешествието се намериха... в Милано, на площада пред катедралата!

— Дявол да го вземе, пак сгреших! — викаше алдебаранецът, като си скубеше косите със своите двацет и четири пръста. — Да тръгваме обратно!

— А, не благодаря! — възкликна шофьорът и скочи на земята. — Аз съм си добре тук. Ако искате, вземете колата: но си помислете, преди да ми направите такова зло. С тези четири колела изхранвам децата си!

— Е, няма как! — измърмори алдебаранецът — Ще си отида пеша.

Той слезе от таксито, отхапа от своя „син шоколад“ и изчезна. Преди да се прибере, Пепино Компаньони влезе в едно барче и обърна една чашка, за да му мине уплахата.

ТРЕТИ КРАЙ

Този край би бил много дълъг, ако река да го разкажа целия. Затова ще кажа само основното. Шофьорът и алдебаранецът бяха пленени от Гигантските Кокошки. Затворът беше едно яйце. Двамата избягаха с него. Алдебаранецът слезе на своята планета, а Пепино Компаньони се върна в Милано с летящото яйце и със солиден запас от „син шоколад“. Стана притежател на бюро за Космически екскурзии, на таксиметрова линия с маршрут „Земя-Марс-Сатурн и обратно“ и на една ферма за кокошки, които снасят яйца по размер мънички, но отлични за пържене!

КРАЯТ, КОЙТО ИЗБИРА АВТОРЪТ

Предпочитам третия край, защото обичам пържени яйца. Но
краят не е довършен: ако искате, можете да си го допишете сами!

Издание:

Автор: Джани Родари

Заглавие: Приказки

Преводач: Хубан Стойнов; Бояна Петрова

Език, от който е преведено: Италиански

Издател: ИК „Пан ’96“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2002

Тип: Приказки

Националност: Италианска

Печатница: „Инвестпрес“ АД

Редактор: Цанко Лалев

Художник на илюстрациите: Магдалена Добрева

ISBN: 954-657-422-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2634>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.